

FOCUS 2

Anglicko-slovenský slovníček

 Pearson

Anglicko-slovenský slovníček Focus 2
Kolektív autorov Ventures Books
Vydalo vydavateľstvo Euromedia Group, a.s.,
Nádražní 896/30, 150 00 Praha 5
Prvé vydanie 2020
© Bohemian Ventures 2020
859-64-3400-898-6
Vyrobene Euromedia Group, a.s.
Nádražní 896/30, 150 00 Praha 5
www.venturesbooks.sk
Vydane 2020

FOCUS 2

Anglicko-slovenský slovníček

OBSAH

Unit 1 - LIVES PEOPLE LIVE	4
Unit 2 - SCIENCE AND TECHNOLOGY	8
Unit 3 - THE ARTS	11
Unit 4 - HOME SWEET HOME	15
Unit 5 - TIME TO LEARN-	18
Unit 6 - JUST THE JOB	22
Unit 7 - CONSUMER SOCIETY	25
Unit 8 - WELL-BEING	29
Gramatika	33
Skúškové stratégie	46

VÝSLOVNOSŤ

Zvláštne hlásky v anglickej výslovnosti:

[θ]	three	[θri:]
[ð]	this	[ðɪs]
[æ]	dad	[dæd]
[ə]	sister	['sɪstə]
[ɜ:]	bird	[bɜ:d]

Hlavný prízvuk sa označuje horným apostrofom pred prízvučnou slabikou vtedy, ak sa nejedná o jednoslabičné slovo: cartoon [ka:'tu:n], seven ['sevən], ale sun [san]. Vedľajší prízvuk sa označuje dolným apostrofom: kangaroo [ˌkæŋgə'ru:].

UNIT 1 – LIVES PEOPLE LIVE

1.1 Vocabulary 4.1

adventurous	/əd'ventʃərəs/	dobrodružný
bad mood	/,bæd 'mu:d/	zlá nálada
be popular with	/,bi 'pɒpjələ wið/	byť populárny u (koho)
be successful	/,bi sək'sesfəl/	byť úspešný
be the centre of attention	/,bi ðə ,sentər əv ə'tenʃən/	byť stredobodom pozornosti
caring	/'keəriŋ/	starostlivý, láskavý
charity	/'tʃærəti/	charita
cheerful	/'tʃi:fəl/	veselý, dobre naladený
confident	/'kɒnfədənt/	sebaistý
dependent	/dɪ'pendənt/	závislý
dishonest	/dɪs'ɒnəst/	nepoctivý, nečestný
experience	/'ɪk'spiəriəns/	skúsenosť (ti)
friendly	/'frendli/	priateľský
generous	/'dʒenərəs/	štedrý, veľkorysý
hard-working	/,hɑ:d 'wɜ:kɪŋ/	pracovitý
honest	/'ɒnəst/	čestný
impolite	/'ɪmpə'laɪt/	neslušný, nezdvorilý
independent	/'ɪndə'pendənt/	nezávislý
insensitive	/'ɪn'sensətɪv/	necitlivý
irresponsible	/'ɪrɪ'spɒnsəbəl/	nezodpovedný
kind	/'kaɪnd/	láskavý
lazy	/'leɪzi/	lenivý
lonely	/'ləʊnli/	osamelý
look after	/'lʊk 'ɑ:ftə/	starat' sa o (koho/čo)
look cheerful/tired	/'lʊk 'tʃi:fəl/'taɪəd/	vyzerat' veselo/unavene
look forward to	/'lʊk 'fɔ:wəd tə/	tešit' sa na (koho/čo)
mean	/'mi:n/	lakomý, zlý
miserable	/'mɪzərəbəl/	nešťastný, sklúčený, protivný
outgoing	/'aʊt'gəʊɪŋ/	spoločenský, extrovertný
polite	/'pə'laɪt/	slušný, zdvorilý
popular	/'pɒpjələ/	populárny, obľúbený
responsible	/'rɪ'spɒnsəbəl/	zodpovedný
selfish	/'selfɪʃ/	sebecký
sensible	/'sensəbəl/	rozumný
sensitive	/'sensətɪv/	citlivý
serious	/'sɪəriəs/	vážny, seriózný
shy	/'ʃaɪ/	hanblivý, nesmelý
silly	/'sɪli/	hlúpy, bláznivý
sociable	/'səʊʃəbəl/	spoločenský
stupid	/'stju:pɪd/	hlúpy
talkative	/'tɔ:kətɪv/	ukecaný
tattoo	/'tæ'tu:/	tetovanie
tell lies	/'tel 'laɪz/	klamať
unadventurous	/'ʌnəd'ventʃərəs/	nesmelý
unpopular	/'ʌn'pɒpjələ/	neobľúbený
unwise	/'ʌn'waɪz/	nerozumný, neuvážený
wise	/'waɪz/	múdry, rozumný

1.2 Grammar 4.2

admire	/əd'maɪə/	obdivovať
be passionate about sth	/,bi 'pæʃənət ə,baut ,sʌmθɪŋ/	byť do niečoho zapálený, byť z niečoho nadšený
follow sb on Twitter	/,fɒləʊ ,sʌmbɒdi ɒn 'twɪtə/	sledovať na Twitteri (koho)
foreign country	/,fɔɪn 'kʌntri/	cudzia krajina
in person	/,ɪn 'pɜːsən/	osobne
inspire	/ɪn'spaɪə/	inšpirovať
it takes sb a minute/an hour to do sth	/ɪt ,teɪks ,sʌmbɒdi ə ,mɪnət/ən aʊə tə 'duː ,sʌmθɪŋ/	trvá (komu) minútu/hodinu
role model	/'rəʊl ,mɒdl/	niečo urobiť
run a foundation	/,rʌn ə faʊn'deɪʃən/	vzor, príklad
work on	/'wɜːk ɒn/	riadiť nadáciu
		pracovať na (čom)

1.3 Listening 4.3

accommodation	/ə,kɒmə'deɪʃən/	ubytovanie
act	ækt/	chovať sa
active	/'æktɪv/	aktívny
adapt to	ə'dæpt tə/	prispôbiť sa niečomu, zvyknúť si na niečo
adaptable	/ə'dæptəbəl/	prispôsobivý
ambitious	/æm'bɪʃəs/	ctížiadostivý
communicate	/kə'mjuː.nɪkeɪt/	komunikovať
communicative	/kə'mjuː.nɪkətɪv/	komunikatívny
developing country	/dɪ'veləpɪŋ 'kʌntri/	rozvojová krajina
difficult conditions	/'dɪfɪkəlt kən'dɪʃənz/	náročné podmienky
fantastic	/fæn'tæstɪk/	fantastický
farm	/fɑːm/	farma
fit	/fɪt/	zdravý, fit
healthy	/'helθi/	zdravý
homeless	/'həʊmləs/	bez domova
hospital	/'hɒspɪtl/	nemocnica
imaginative	/'ɪmædʒɪnətɪv/	nápaditý
imagine	/'ɪmædʒɪn/	predstaviť si
impress	/'ɪm'pres/	urobiť dojem, zapôsobiť
inspired by	ɪn'spaɪəd baɪ/	inšpirovaný (kým/čím)
library	/'laɪbrəri/	knižnica
make a good impression	/'meɪk ə ɡʊd ɪm'preʃən/	urobiť dobrý dojem
nursery	/'nɜːsəri/	jasle, škôlka
old people's home	/'əʊld 'piːpəlz həʊm/	domov dôchodcov
opportunity	/'ɒpə'tjuːnəti/	príležitosť
personal quality	/'pɜːsənəl 'kwɒləti/	vlastnosť
pessimistic	/'pesə'mɪstɪk/	pesimistický
prison	/'prɪzən/	väzenie
protect	/'prə'tekt/	chrániť
protective	/'prə'tektɪv/	ochranný
soup kitchen for homeless people		jedáleň pre bezdomovcov
sure of yourself	/'ʃʊːr əv jə'self/	sebaistý
team player	/'tiːm ,pleɪə/	tímový hráč
voluntary work	/'vɒləntəri wɜːk/	dobrovoľná práca
volunteer	/'vɒlən'tɪə/	dobrovoľník

1.4 Reading 4.4

adventure	/əd'ventʃə/	dobrodružstvo
ambition	/æm'biʃən/	ambícia
average age	/'ævərɪdʒ eɪdʒ/	priemerný vek
be afraid of	/'bi ə'freɪd əv/	báť sa (čoho/koho)
believe in	/'bɛli:v ɪn/	veriť v (koho/čo)
belong to	/'bɪ'lɒŋ tə/	patriť (niekomu)
can't afford	/'kɑ:nt ə'fɔ:d/	nemôcť si dovoliť
care about	/'keər ə'baʊt/	záležať (komu) na (čom)
connect with	/'kɒ'nekt wɪð/	spojiť sa s (niekým)
deal with	/'di:l wɪð/	vyrovnať sa s (kým/čím)
depend on	/'dɪ'pend ɒn/	byť závislý na (čom/kom)
enormous	/'ɪ'nɔ:məs/	ohromný, obrovský
focus on	/'fəʊkəs ɒn/	sústrediť sa na (čo)
generation	/'dʒenə'reɪʃən/	generácia
get married	/'get 'mæriəd/	vziať sa/oženiť sa/vydať sa
get up	/'get 'ʌp/	vstať (z postele)
gig	/'gɪg/	koncert (hovorovo)
go out	/'gəʊ 'aʊt/	ísť von, vyraziť si
good at	/'gʊd ət/	dobrý v (čom)
grow up	/'grəʊ 'ʌp/	vyrásť
impatience	/'ɪm'peɪʃəns/	netrpezlivosť
impatient	/'ɪm'peɪʃənt/	netrpezlivý
independence	/'ɪndə'pendəns/	nezávislosť
listen to	/'lɪsən tə/	počúvať (čo/koho)
loneliness	/'ləʊnli:nəs/	samota
miss out	/'mɪs 'aʊt/	prešvihnúť, nechať si ujsť
passion	/'pæʃən/	vášeň
popularity	/'pɒpjə'lærəti/	popularita, obľúbenosť
share	/'ʃeə/	zdieľať, (po)deliť sa
spend money on	/'spend 'mʌni ɒn/	utrácať peniaze za (čo)
spend time	/'spend 'taɪm/	tráviť čas
think about	/'θɪŋk ə'baʊt/	premyšľať nad (čím)
unemployment	/'ʌnɪm'plɔɪmənt/	nezamestnanosť
worry about	/'wʌri ə'baʊt/	robiť si starosti, mať obavy o (čo/koho)

1.5 Grammar 4.5

avoid	/ə'vɔɪd/	vyhnúť sa
can't stand	/'kɑ:nt 'stænd/	nemôcť vystáť (čo/koho)
casual clothes	/'kæʒuəl 'kləʊðz/	neformálne, ležérne oblečenie
consider	/'kɒn'sɪdə/	považovať (koho za čo), zvážiť (čo)
decide	/'dɪ'saɪd/	rozhodnúť
don't mind	/'dəʊnt 'maɪnd/	nevadiť
enjoy	/'ɪn'dʒɔɪ/	užiť si
get a job	/'get ə 'dʒɒb/	získať zamestnanie
hate	/'heɪt/	nenávidieť
hoodie	/'hʊdi/	mikina s kapucňou
identity	/'aɪ'dentəti/	identita
jacket	/'dʒækət/	sako, bunda
look good	/'lʊk 'gʊd/	vyzerať dobre

prefer	/prɪ'fɜːz/
pretend	/prɪ'tend/
priority	/praɪ'ɒrɪti/
refuse	/rɪ'fjuːz/
second-hand clothes	/,sekənd,hænd 'kləʊðz/
skinny jeans	/,skɪni 'dʒiːnz/
suit	/suːt/
sweatpants	/'swetpænts/
tie	/taɪ/
uniform	/'juːnəfɔːm/
winter coat	/,wɪntə 'kəʊt/

preferovať, uprednostniť
predstierať
priorita, prednosť
odmietnuť
oblečenie z druhej ruky
úzke džínsy (na telo)
oblek, kostým
tepláky
kravata
uniforma
zimný kabát

1.6 Use of English 4.6

be lucky	/,bi 'lʌki/
busy	/'bɪzi/
cook (n)	/kʊk/
crowded	/'kraʊdɪd/
elderly	/'eldəli/
experienced	/'ɪk'spɪəriənst/
poor	/pʊə/
rude	/ruːd/
useful	/'juːsfəl/

mať šťastie
zaneprázdnený
kuchár
preľudnený, prepchaný
starší, v rokoch
skúsený
chudobný
drzý, neslušný
užitočný

1.7 Writing 4.7

bad at	/'bæd ət/
be crazy about	/,bi 'kreɪzi ə,baut/
be into/keen on	/,be 'ɪntə/'kiːn ɒn/
be involved in	/,bi ɪn'vɒlvd ɪn/
be mad about	/,bi 'mæd ə,baut/
be obsessed with	/,bi əb'sest wɪð/
be serious about	/,bi 'sɪəriəs ə,baut/
disappointed with	/,dɪsə'pɔɪntɪd wɪð/
excited about	/'ɪk'saɪtɪd ə,baut/
interested in	/'ɪntrestɪd ɪn/
unfit	/ʌn'fɪt/
useless at	/'juːsləs ət/

zlý v (čom)
milovať (čo),
byť zapálený do (čoho)
byť zapálený do (čoho),
nadšený
venovať sa (niečomu)
byť blázon do (koho/čoho)
byť posadnutý (čím/kým),
pobláznený
myslieť niečo vážne
sklamany (čím)
nadšený, rozrušený z (čoho)
zaujímať sa o (čo)
nie vo forme
nepoužiteľný,
k ničomu (v čom)

1.8 Speaking 4.8

can't wait	/kɑːnt weɪt/
do sport	/'duː 'spɔːt/
have sth in common	/'hæv ,sʌmθɪŋ ɪn 'kɒmən/
play the violin/guitar	/'pleɪ ðə ,vaɪə'lɪn/'gɪ'tɑː/
socialise with	/'səʊʃəlaɪz wɪð/

nemôcť sa dočkať
športovať
mať niečo spoločné
hrať na husle/gitaru
chodiť medzi ľuďmi,
stýkať sa s (kým)

UNIT 2 – SCIENCE AND TECHNOLOGY

2.1 Vocabulary 4.9

astronomer	/ə'strɒnəmər/	astronóm, hviezdár
astronomy	/ə'strɒnəmi/	astronómia
biologist	/baɪ'ɒlədʒɪst/	biológ
biology	/baɪ'ɒlədʒi/	biológia
broadband	/'brɔ:dbænd/	širokopásmový prenos
camera	/'kæməərə/	foťák, kamera
chemist	/'kɛmɪst/	chemik
chemistry	/'kɛməstri/	chémia
collect specimens	/kə'lekt 'spesəmənz/	zbierať vzorky
computer science	/kəm'pjʊ:tə 'saɪəns/	informatika, počítačová veda
computer scientist	/kəm'pjʊ:tə 'saɪəntɪst/	informatik
desktop computer	/'desktp kəm'pjʊ:tə/	stolový počítač
develop a theory	/dɪ'veləp ə 'θiəri/	rozvinúť teóriu
digital	/'dɪdʒətəl/	digitálny, číslicový
discover	/dɪs'kʌvə/	objaviť
do an experiment	/'du: ən ɪk'sperɪmənt/	urobiť experiment/pokus
do research	/'du: rɪ'sɜ:tʃ/	robiť výskum
download music	/'daʊnləʊd 'mju:zɪk/	stiahnuť hudbu
gravity	/'grævəti/	gravitácia
invent	/'ɪn'vent/	vynájsť
keyboard	/'ki:bɔ:d/	klávesnica
laptop	/'læptɒp/	laptop, notebook
laser printer	/'leɪzə ,prɪntə/	laserová tlačiareň
mathematician	/'mæθəmə'tɪʃjən/	matematik
mathematics	/'mæθə'mætiks/	matematika
mouse	/'maʊs/	myš
observe	/'əb'zɜ:v/	pozorovať
password	/'pɑ:swɜ:d/	heslo
physicist	/'fɪzɪsɪst/	fyzik
physics	/'fɪzɪks/	fyzika
planet	/'plænət/	planéta
science	/'saɪəns/	veda
scientist	/'saɪəntɪst/	vedec
screen	/'skri:n/	obrazovka, monitor
search engine	/'sɜ:tʃ ,endʒən/	vyhľadávač
smartphone	/'smɑ:tfəʊn/	inteligentný telefón, smartphone
take measurements	/'teɪk 'meʒəmənts/	zmerať, urobiť meranie
take notes	/'teɪk 'nəʊts/	robiť si poznámky
text message	/'tekst ,mesɪdʒ/	textová správa, SMS
update your profile	/'ʌp,deɪt jɔ: 'prɒfaɪl/	aktualizovať si profil
username	/'ju:zəneɪm/	užívateľské meno
visit a website	/'vɪzət ə 'websaɪt/	navštíviť webovú stránku
web browser	/'web ,braʊzə/	webový prehliadač

2.2 Grammar 4.10

arrive	/ə'reɪv/	pricestovať, prísť, doraziť
burn yourself	/'bɜ:n jə'self/	spáliť sa
carriage	/'kærɪdʒ/	kočiar

coast	/kəʊst/
crash	/kræʃ/
direct sunlight	/daɪ'rekt 'sʌnlʌt/
e-book	/'i: bʊk/
E ink	/'i: ɪŋk/
electronic	/,elɪk'trɒnɪk/
e-reader	/'i: ,ri:də/
get dark	/,get 'dɑ:k/
get home	/,get 'həʊm/
hill	/hɪl/
imagine	/ɪ'mædʒɪn/
reach towards	/,ri:tʃ tə'wɔ:dz/
reply	/rɪ'plɑɪ/
researcher	/rɪ'sɜ:tʃə/
rough	/rʌf/
servant	/'sɜ:vənt/
silver cross	/,sɪlvə 'krɒs/
text sb	/'tekst ,sʌmbɒdi/
thick forest	/,θɪk 'fɒrəst/
vision	/'vɪʒən/
wake up	/,weɪk 'ʌp/

2.3 Listening 4.11

affect	/ə'fekt/
analyse data/evidence	/,ænləɪz 'deɪtə'evɪdəns/
analysis	/ə'næləsəs/
ancestor	/'ænsəstə/
archaeologist	/,ɑ:kɪ'blɒdʒɪst/
archaeology	/,ɑ:kɪ'blɒdʒi/
collect data/evidence	/kə'lekt 'deɪtə'evɪdəns/
conservation	/,kɒnsə'veɪʃən/
conservationist	/,kɒnsə'veɪʃənɪst/
discovery	/dɪs'kʌvəri/
environment	/ɪn'veɪrənmənt/
evolution	/'i:və'lʊ:ʃən/
exploration	/,eksplə'reɪʃən/
explore	/ɪk'splɔ:/
find a solution	/,faɪnd ə sə'lʊ:ʃən/
geologist	/dʒɪ'blɒdʒɪst/
geology	/dʒɪ'blɒdʒi/
global warming	/,gləʊbəl 'wɔ:mɪŋ/
linguist	/'lɪŋgwɪst/
linguistics	/lɪŋ'gwɪstɪks/
marine biologist	/mə,rɪ:n baɪ'blɒdʒəst/
marine biology	/mə,rɪ:n baɪ'blɒdʒi/
observation	/,ɒbzə'veɪʃən/
protect the environment	/prə'tekt ðɪ ɪn'veɪrənmənt/
protection	/prə'tekʃən/
psychologist	/'saɪ'kɒlədʒɪst/
psychology	/'saɪ'kɒlədʒi/

pobrežie
spadnúť (napr. o sieti), prestať fungovať
priame slnko/slnčné svetlo
e-kniha
elektronický papier
elektronický
čítačka
stmievať sa
prísť/doraziť domov
kopec
predstaviť si
pritiahnúť sa k (niekomu/niečomu)
odpovedať
výskumník
drsný, hrubý
sluha, služka
strieborný krížik
napísať niekomu SMS
hustý les
predstava
zobudiť sa

ovplyvniť, zasiahnuť
analyzovať dáta/dôkazy
analýza
predok
archeológ
archeológia
zbierať dáta/dôkazy
ochrana (prostredia)
ochranca prírody, ochranár
objav
životné prostredie
vývoj, evolúcia
prieskum, bádanie
(pre)skúmať, bádať
nájsť riešenie
geológ
geológia
globálne otepľovanie
lingvista, jazykovedec
lingvistika, jazykoveda
morský biológ
morská biológia
pozorovanie
chrániť životné prostredie
ochrana
psychológ
psychológia

publish a research paper/evidence /,pʌblɪʃ ə rɪ'sɜ:ʃ ,peɪpə/'evɪdəns/
 solution /sə'lu:ʃən/
 solve /sɒlv/
 spend hours /,spend 'aʊəz/
 technology /tek'nɒlədʒi/

zverejniť výskumnú prácu/
 dôkaz(y)
 riešenie
 riešiť
 tráviť veľa času
 technológia

2.4 Reading 4.12

above zero /ə,bʌv 'ziərəʊ/
 airstrip /'eəstri:p/
 average temperature /,ævərɪdʒ 'tempɾətʃə/
 below zero /bi,ləʊ 'ziərəʊ/
 boiling /'bɔɪlɪŋ/
 canteen /kæn'ti:n/
 chilly /'tʃɪli/
 cold /kəʊld/
 degree centigrade /di,gri: 'sentəgreɪd/
 fall /fɔ:l/
 freezing /'fri:zɪŋ/
 hot /hɒt/
 jigsaw /'dʒɪɡzɔ:/
 layer /'leɪə/
 own (adj) /əʊn/
 permanent /'pɜ:mənənt/
 plus/minus 25 degrees /'plʌs/'maɪnəs 'twenti 'faɪv di 'gri:z/
 reach home/the South Pole /,ri:tʃ 'həʊm/ðə saʊθ 'pəʊl/
 recorded /rɪ 'kɔ:dɪd/
 remains /rɪ'meɪnz/
 return to /rɪ'tɜ:n tə/
 rise /raɪz/
 run a business/research station /,rʌn ə 'bɪznəs/rɪ'sɜ:ʃ 'steɪʃən/
 save /seɪv/
 the dark /ðə dɑ:k/
 warm /wɔ:m/

nad nulou
 vzletová/pristávacia dráha
 priemerná teplota
 pod nulou
 vriaci, rozpalený
 jedáleň
 chladno, chladný
 studený
 stupne Celzia
 spadnúť
 ľadový, mrazivý
 horúco, horúci
 skladačka, puzzle
 vrstva
 vlastný, svoj
 trvalý
 plus/mínus 25 stupňov
 doraziť, dostať sa domov/
 na Južný pól
 nahraný, zaznamenaný
 pozostatky
 vrátiť sa k
 stúpnuť, zvýšiť sa
 viesť firmu/výskumnú stanicu
 zachrániť
 tma
 teplý

2.5 Grammar 4.13

astronaut /'æstrɔnɔ:t/
 give out /,gɪv 'aʊt/
 GPS /,dʒi: pi: 'es/
 mobile phone /,məʊbaɪl 'fəʊn/
 inside /ɪn'saɪd/
 outside /aʊt'saɪd/

astronaut, kozmonaut
 rozdávať
 navigácia GPS
 mobilný telefón
 vnútri
 vonku

2.6 Use of English 4.14

cheer /tʃɪə/
 civil rights /,sɪvəl 'raɪts/
 fast asleep /,fɑ:st ə'sli:p/
 graduate from /'grædʒueɪt frəm/
 look up /,lʊk 'ʌp/
 space /speɪs/
 stand up /,stænd 'ʌp/

jasť, vítať
 občianske práva
 tvrdo spiaci
 absolvovať, vyštudovať (čo)
 vyhľadať (napr. slovo v
 slovníku)
 vesmír
 postaviť sa

2.7 Writing 4.15

distant	/ˈdɪstənt/
loud thunder	/laʊd ˈθʌndə/
fossils	/ˈfɒsəlz/
get stuck	/get stʌk/
lift	/lɪft/
directions	/daɪˈrekʃənz/
route	/ru:t/
turn a corner	/tɜ:n ə ˈkɔ:nə/

vzdialený
hlasitý hrom
skameneliny, fosílie
uviaznuť, zaseknúť sa
výťah
pokyny, návod
cesta, trasa
zahnúť za roh

2.8 Speaking 4.16

all of a sudden	/ɔ:l əv ə ˈsʌdn/
frightened	/ˈfraɪnd/
go dead	/,gəʊ ˈded/
nightmare	/ˈnaɪtmə/
put on	/,pʊt ˈɒn/
shocked	/ʃɒkt/
surprised	/səˈpraɪzd/
torch	/tɔ:tʃ/

náhle, naraz
vydesený
prestať fungovať (kvôli
nedostatku elektriny)
nočná mora
obliecť si
šokovaný
prekvapený
baterka

UNIT 3 – THE ARTS**3.1 Vocabulary 4.17**

acting	/ˈæktɪŋ/	herectvo
addictive	/əˈdɪktɪv/	návykový
animation	/,ænəˈmeɪʃən/	animácia
audiences	/ˈɔ:diənsɪz/	diváci, publikum
binge watcher	/ˈbɪndʒ ,wɒtʃə/	osoba, ktorá si pozrie celý seriál naraz
bookworm	/ˈbʊkwɜ:m/	knihomol'
chapter	/ˈtʃæptə/	kapitola
character	/ˈkærəktə/	postava
chat show	/ˈtʃæt ʃəʊ/	talk show
clip	/klɪp/	klip, ukážka
comedy	/ˈkɒmədi/	komédia
complex	/ˈkɒmpleks/	spletitý, zložitý
confession	/kənˈfeʃən/	priznanie
cooking programme	/ˈkʊkɪŋ ,prəʊgræm/	program o varení
costume	/ˈkɒstjʊm/	kostým
(crime/TV) drama	/('kraɪm/,ti: ˈvi:) ,dra:mə/	(kriminálna/televízna) dráma
disappointing	/,dɪsəˈpɔɪntɪŋ/	neuspokojivý, chabý
documentary	/,dɒkjəˈmentəri/	dokument (program)
drama series	/ˈdra:mə ,sɪəri:z/	dráma seriál
embarrassing	/ɪmˈbærəsɪŋ/	trápny
ending	/ˈendɪŋ/	koniec (knihy, filmu)
engaging	/ɪnˈgeɪdʒɪŋ/	okúzľujúci, pútavý
entertaining	/,entəˈteɪnɪŋ/	zábavný
episode	/ˈepəsəʊd/	diel, epizóda
excellent	/ˈeksələnt/	vynikajúci, skvelý
factual	/ˈfæktʃuəl/	faktický, vecný, skutočný
fantasy	/ˈfæntəsi/	fantasy

fascinating	/ˈfæsɪneɪtɪŋ/
game show	/ˈgeɪm ʃəʊ/
gripping	/ˈɡrɪpɪŋ/
horror	/ˈhɒrə/
imaginative	/ɪˈmædʒɪnətɪv/
inspiring	/ɪnˈspaɪərɪŋ/
light entertainment	/ˌlaɪt ˌentəˈteɪnmənt/
live	/laɪv/
movie	/ˈmuːvi/
moving	/ˈmuːvɪŋ/
musical	/ˈmjuzɪkəl/
news bulletin	/ˈnjuːz ˌbʊlətɪn/
novel	/ˈnɒvəl/
on-demand TV	/ɒn dɪˌmɑːnd ˌtiː ˈviː/
period drama	/ˈpɪəriəd ˌdraːmə/
plot	/plɒt/
reality TV	/rɪˌæləti ˌtiːˈviː/
romantic comedy	/rəʊˌmæntɪk ˈkɒmədi/
science fiction	/ˌsaɪəns ˈfɪkʃən/
script	/skrɪpt/
setting	/ˈsetɪŋ/
sitcom	/ˈsɪtkɒm/
soap (opera)	/səʊp (ˈɒpərə)/
soundtrack	/ˈsaʊndtræk/
special effects	/ˌspeʃəl əˈfektz/
talent show	/ˈtælənt ʃəʊ/
telly	/ˈteli/
thriller	/ˈθrɪlə/
travel show	/ˈtrævəl ʃəʊ/
TV series	/ˌtiːˈviː ˌsɪəriːz/
weakness	/ˈwiːknəs/
weather forecast	/ˈweðə ˌfɔːkɑːst/

3.2 Grammar 4.18

best-selling	/ˌbestˈselɪŋ/
busy	/ˈbɪzi/
play	/pleɪ/
record	/rɪˈkɔːd/
vocal range	/ˌvəʊkəl ˈreɪndʒ/

3.3 Listening 4.19

art gallery	/ˈɑːt ˌgæləri/
at a museum	/ət ə mjuːˈziəm/
black and white	/ˌblæk ən ˈwaɪt/
classic oil painting	/ˌklæsɪk ˈɔɪl ˌpeɪntɪŋ/
colour	/ˈkʌlə/
editor	/ˈedɪtə/
exhibition	/ˌekʃəˈbɪʃən/
landscape	/ˈlændskeɪp/
modern abstract painting	/ˌmɒdn ˈæbstrækt ˌpeɪntɪŋ/
ordinary	/ˈɔːdəneri/

fascinujúci
televízna súťaž
napínavý, pútavý (príbeh)
horor
nápaditý, vynaliezavý
inšpirujúci
nenáročná zábava
živo
film
dojemný
muzikál
správy (spravodajská relácia)
román
program vydaný po sériách (nie po epizódach)
historická dráma
zápletká, dej
reality show
romantická komédia
sci-fi
scenár
prostredie, lokácia
sitkom
telenovela
soundtrack
špeciálne efekty
talentová show
televízia
thriller, vzrušujúci príbeh
cestovateľský program
seriál
slabosť
predpoveď počasia

najpredávanejší
rušný
divadelná hra
nahrať
hlasový rozsah

umelecká galéria
v múzeu
čiernobiely
klasická olejomalba
farba
redaktor
výstava
krajina, krajinomalba
moderná abstraktná maľba
obyčajný

painter	/ˈpeɪntə/
paste on walls/buildings	/ˌpeɪst ɒn ˈwɔːlz/ˈbɪldɪŋz/
photo/photograph	/'fəʊtəʊ/'fəʊtəgrɑ:f/
photographer	/fə'tɒgrəfə/
photography	/fə'tɒgrəfi/
portrait	/'pɔːtrət/
public place	/,pʌblɪk 'pleɪs/
sculptor	/'skʌlptə/
sculpture	/'skʌlptʃə/
slum	/slʌm/
street art	/'stri:t ,ɑ:t/

maliar
prilepiť na steny/budovy
fotka, fotografia
fotograf
fotografovanie
portrét
verejný priestor
sochár
socha, plastika
slam, chudobná štvrť
street art, pouličné umenie

3.4 Reading 4.20

A-list actors	/'eɪ lɪst ,æktəz/
anger	/'æŋgə/
autobiography	/,ɔːtəbaɪ'ɒgrəfi/
biography	/baɪ'ɒgrəfi/
blockbuster	/'blɒk,bʌstə/
box office	/'bɒks ,ɒfəs/
bully	/'bʊli/
cause	/kɔːz/
classic novel	/'klæsɪk 'nɒvəl/
come out	/'kʌm 'aʊt/
comic book	/'kɒmɪk ,bʊk/
computer-generated images	/kəm,pjuːtə ,dʒenəreɪtɪd 'ɪmɪdʒɪz/
cope with	/'kəʊp wɪð/
crime novel	/'kraɪm ,nɒvəl/
dedicate yourself to sth	/'dedəkeɪt jɔːself tə 'sʌmθɪŋ/
destruction	/dɪ'strʌkʃən/
escapism	/'ɪskeɪpɪzəm/
fairy tale	/'feəri teɪl/
fantasy novel	/'fæntəsi 'nɒvəl/
find out	/'faɪnd 'aʊt/
genre	/'ʒɒnrə/
give something up	/'gɪv ,sʌmθɪŋ 'ʌp/
have X-ray vision	/'hæv 'eks reɪ ,vɪʒən/
historical fiction	/'hɪstɒrɪkəl 'fɪkʃən/
horror fiction	/'hɒrə ,fɪkʃən/
innocent	/'ɪnəsənt/
invisible	/'ɪn'vɪzɪbəl/
loss	/lɒs/
poem	/'pəʊɪm/
purpose	/'pɜːpəs/
reject	/'rɪ'dʒekt/
relate to	/'rɪ'leɪt ,tə/
scene	/siːn/
science fiction	/'saɪəns 'fɪkʃən/
short story	/'ʃɔːt 'stɔːri/

najslávnejší herci
hnev
autobiografia
životopis
kasový trhák, veľmi úspešný film
pokladňa
šikanovať
spôsobíť
klasický román
vyjsť (film, kniha)
komiks
obrázky vytvorené v počítači
zvládnuť niečo, poradiť si s niečím
detektívny román, kriminálny román
venovať sa (čomu)
skaza, zničenie
únik pred skutočnosťou
rozprávka
fantasy román
zistiť
žáner
niečoho sa vzdať
mať röntgenové videnie
historická fikcia/beletria
hororová fikcia/beletria
nevinný
neviditeľný
strata
báseň
účel
odmietnuť
týkať sa (čoho/koho), vzťahovať sa k (čomu/komu)
scéna
sci-fi
povedka

stand up for	/,stænd 'ʌp fə/
take on (a role)	/,teɪk ,ɒn ə 'rəʊl/
thriller	/'θrɪlə/
trailer	/'treɪlə/
weird	/waɪəd/

postaviť sa za (koho)/hájiť
vziať (úlohu)
napínavý príbeh, thriller
trailer, upútavka
divný, zvláštny

3.5 Grammar 4.21

gig	/gɪg/
music award	/'mju:zɪk ə,wɔ:d/
proper	/'prɒpə/
the charts	/ðə 'tʃɑ:ts/

koncert
hudobná cena
správny, vhodný
rebríček, hitparáda

3.6 Use of English 4.22

perform	/pə'fɔ:m/
put on (a play)	/,pʊt ɒn (ə 'pleɪ)/
softly	/'sɒftli/
stage	/steɪdʒ/
X-rated	/'eks ,reɪtəd/

vystupovať, účinkovať
uviesť (hru), hrať divadlo
jemne, zľahka
pódium
nevhodný pre mládež,
neprístupný

3.7 Writing 4.23

adaptation of	/,ædæp'teɪʃən əv/
amusing	/'ə:mju:zɪŋ/
brilliant	/'brɪljənt/
convincing	/'kɒn'vɪnsɪŋ/
directed by	/,daɪ'rektɪd baɪ/
engaging	/'ɪn'geɪdʒɪŋ/
hold your attention	/'həʊldz jə ə'tenʃən/
inspiring	/'ɪn'spaɪərɪŋ/
masterpiece	/'mɑ:stəpi:s/
performance	/'pɜ:fɔ:məns/
predictable	/'prɪ'dɪktəbəl/
remake of	/'ri:meɪk əv/

adaptácia, prepracovanie
(niečoho)
zábavný
skvelý, úžasný
presvedčivý
režirovaný (kým)
pútavý
udržať (svoj/čí) záujem
inšpirujúci
majstrovské dielo, veľdielo
predstavenie
predvídateľný
nové spracovanie, prestavba,
prepracovanie (čoho)
(filmový) scenár
pokračovanie, ďalší diel (filmu,
knihy)
v hlavnej úlohe
senzačný, ohromujúci
vhodný pre
mimoriadny, znamenitý

screenplay	/'skri:npleɪ/
sequel of	/'si:kwəl əv/

starring	/'stɑ:rɪŋ/
stunning	/'stʌnɪŋ/
suitable for	/'su:təbəl fə/
superb	/'su:'pɜ:b/

3.8 Speaking 4.24

in the background	/,ɪn ðə 'bækgraʊnd/
in the foreground	/,ɪn ðə 'fɔ:graʊnd/
look bored/tired	/,lʊk 'bɔ:d/'taɪəd/
pavement	/'peɪvmənt/

v pozadí
v popredí
vyzerať znudene/unavene
chodník

UNIT 4 – HOME SWEET HOME

4.1 Vocabulary 4.25

accommodation	/ə,kɒmə'deɪʃən/	ubytovanie
basement	/'beɪsmənt/	suterén, pivnica
bedside table	/'bedsaɪd 'teɪbəl/	nočný stolík
block of flats	/'blɒk əv 'flæts/	panelák, bytový dom
bookcase	/'bʊk-keɪs/	knižnica (nábytok)
brick	/'brɪk/	tehla
bungalow	/'bʌŋgələʊ/	bungalow
carpet	/'kɑ:pət/	koberec
chest of drawers	/'tʃest əv 'drɔ:z/	komoda
comfortable	/'kɒmfətəbəl/	pohodlný
concrete	/'kɒŋkri:t/	betón
cooker	/'kʊkə/	šporák
cosy	/'kəʊzi/	útulný
cottage	/'kɒtɪdʒ/	chalupa, vidiecky dom
cupboard	/'kʌbəd/	skrinka, príborník
desk	/desk/	pracovný/písací stôl
detached house	/dɪ,tætʃt 'haus/	samostatný dom
do the cooking	/'du: ðə 'kʊkɪŋ/	variť
do the gardening	/'du: ðə 'gɑ:dnɪŋ/	záhradníčiť
do the housework	/'du ðə 'hauswɜ:k/	robiť domáce práce
do the ironing	/'du: ði 'aɪənɪŋ/	žehliť
do the shopping	/'du: ðə 'ʃɒpɪŋ/	nakupovať
do the washing	/'du: ðə 'wɒʃɪŋ/	prať bielizeň
do the washing-up	/'du: ðə 'wɒʃɪŋ 'ʌp/	umývať riad
do your homework	/'du: jɔ: 'həʊmwɜ:k/	robiť domáce úlohy
downstairs	/'daʊn'steəz/	dole, nadol
fridge	/'frɪdʒ/	chladnička
front door	/'frʌnt 'dɔ:/	vstupné dvere
glass	/'glɑ:s/	sklo
in a village	/'ɪn ə 'vɪlɪdʒ/	v obci, na dedine
in the city centre	/'ɪn ðə 'sɪti 'sentə/	v centre mesta
in the countryside	/'ɪn ðə 'kʌntrɪsaɪd/	na vidieku
in the suburbs	/'ɪn ðə 'sʌbɜ:bz/	na predmestí
interior wall	/'ɪn,tɪəriə 'wɔ:l/	vnútorná stena
kitchen sink	/'kɪtʃən 'sɪŋk/	drez
ladder	/'lædə/	rebrík
make a complaint	/'meɪk ə kəm'pleɪnt/	sťažovať sa
make a decision	/'meɪk ə dɪ'sɪʒən/	urobiť rozhodnutie
make a mess	/'meɪk ə 'mes/	urobiť neporiadok
make a noise	/'meɪk ə 'nɔɪz/	urobiť hluk
make dinner	/'meɪk 'dɪnə/	variť/urobiť večeru
make your bed	/'meɪk jɔ: 'bed/	ustlať posteľ
metal	/'metl/	kov
modern	/'mɒdn/	moderný
narrow	/'nærəʊ/	úzky
natural light	/'nætʃərəl 'laɪt/	denné svetlo
near the sea	/'niə ðə 'si:/	pri mori
neighbour	/'neɪbə/	sused

on a housing estate
 on the edge of the city
 on the first floor
 on the ground floor
 on the second floor
 on the top floor
 open-plan
 radiator
 semi-detached house
 shelf
 spacious
 stairs
 stone
 terraced house
 traditional
 upstairs
 wardrobe
 wide
 wood
 wooden floor

/,ɒn ə 'haʊzɪŋ ɪ,steɪt/
 /,ɒn ði 'edʒ əv ðə 'sɪti/
 /ɒn ðə ,fɜːst 'flɔː/
 /ɒn ðə ,graʊnd 'flɔː/
 /ɒn ðə ,sekənd 'flɔː/
 /ɒn ðə ,tɒp 'flɔː/
 /,əʊpən 'plæn/
 /'reɪdɪeɪtə/
 /,semɪdɪ,tætʃt 'haus/
 /ʃelf/
 /'speɪʃəs/
 /steəz/
 /stəʊn/
 /,terəst 'haus/
 /trə'dɪʃənəl/
 /,ʌp'steəz/
 /'wɔːdrəʊb/
 /waɪd/
 /wʊd/
 /,wʊdn 'flɔː/

na sídlisku
 na okraji mesta
 na prvom poschodí
 na prízemí
 na druhom poschodí
 na najvyššom poschodí
 otvorený priestor
 radiátor
 dvojdom
 polica
 priestranný
 schody, schodisko
 kameň
 radový dom
 tradičný
 hore
 šatník
 široký
 drevo
 drevená podlaha

4.2 Grammar 4.26

community
 couch
 feel at home
 feel homesick
 free
 host
 houseboat
 luxury
 member
 neighbourhood
 studio apartment

/kə'mju:nəti/
 /kaʊtʃ/
 /,fi:l ət 'həʊm/
 /,fi:l 'həʊm,sɪk/
 /friː/
 /həʊst/
 /'haʊsbəʊt/
 /'lʌkʃəri/
 /'membə/
 /'neɪbəhʊd/
 /'stjuːdiəʊ ə,pɑːtmənt/

komunita, spoločenstvo
 pohovka, gauč
 cítiť sa ako doma
 smutno/cnieť sa po domove
 voľný
 hostiť, hosťiteľ
 obytný čln, hausbót
 luxus, luxusný
 člen
 susedstvo, okolie, štvrť
 garsónka

4.3 Listening 4.27

come round
 get away from
 keep sb out
 lamp
 let sb in
 shell
 show sb around
 souvenir
 stay in

/,kʌm 'raʊnd/
 /,get ə,wei 'frəm/
 /,ki:p 'sʌmbədi 'aʊt/
 /læmp/
 /,let ,sʌmbədi 'ɪn/
 /ʃel/
 /ʃəʊ 'sʌmbədi ə'raʊnd/
 /,su:və'nɪə/
 /,steɪ 'ɪn/

zastaviť sa (na návštevu)
 opustiť (odkiaľ), uniknúť,
 dostať sa preč
 nevpuštiť (koho) dovnútra
 lampa, svetlo
 vpustiť (koho) dovnútra
 mušľa
 previesť (koho), urobiť
 prehliadku (napr. mestom)
 suvení
 zostať doma

4.4 Reading 4.28

abandon
 ancient
 attract
 breathtaking view

/ə'bændən/
 /'eɪnʃənt/
 /ə'trækt/
 /,breθteɪkɪŋ 'vjuː/

opustiť
 antický, staroveký, prastarý
 priťahovať (koho/sa)
 úchvatný výhľad

busy	/'bɪzi/	rušný, zaneprázdnený
camel	/'kæməʃ/	čava
cave	/keɪv/	jaskyňa
crater	/'kreɪtə/	kráter
dense	/dens/	hustý (dym, les)
desert	/'dezət/	púšť
develop underwater vision		rozvíjať podvodné videnie
dry	/draɪ/	suchý
electricity	/ɪ,lek'trɪsəti/	elektrina
historic monument	/hɪ,storɪk 'mɒnjəmənt/	historický pamätník/pamiatka
hot springs	/'hɒt 'sprɪŋz/	horúce pramene
humid	/'hju:mɪd/	vlhko, dusno/vlhký, dusný
impressive	/'ɪm'presɪv/	pôsobivý
island	/'aɪlənd/	ostrov
landscape	/'lændskeɪp/	krajina
lush	/'lʌʃ/	bujný, svieži (vegetácia)
mining	/'maɪnɪŋ/	ťažba, baníctvo
mountain	/'maʊntən/	hora
move (house)	/'mu:v ('haus)/	presťahovať sa
nomadic tribe	/nəʊ,mædɪk 'traɪb/	kmeň nomádov
population	/'pɒpjə'leɪʃən/	obyvateľstvo
rainforest	/'reɪnfɒrɛst/	dažďový prales
rock	/rɒk/	skala, kameň
ruins	/'ru:ɪnz/	ruiny, zrúcaniny
scorching	/'skɔ:tʃɪŋ/	parné, horúce (počasie)
stilt	/stɪlt/	stĺp (pre zvýšenie budovy nad zem, vodu)
tourist destination	/'tʊərɪst destə,neɪʃən/	turistický cieľ
trading centre	/'treɪdɪŋ ,sentə/	obchodné centrum
traffic jam	/'træfɪk ,dʒæm/	dopravná zápcha
treehouse	/'tri: haʊs/	dom v korunách stromu
turquoise ocean	/'tɜ:kwɔɪz 'əʊʃən/	tyrkysový oceán
vegetation	/'vedʒɪ'teɪʃən/	vegetácia
volcanic	/'vɒl'kænɪk/	sopečný, vulkanický
volcano	/'vɒl'keɪnəʊ/	vulkán, sopka

4.5 Grammar 4.29

ceiling	/'si:lɪŋ/	strop
house-warming party	/'haʊswɔ:ɪnɪŋ ,pɑ:ti/	oslava pri presťahovaní do nového domu / bytu
sheet	/ʃi:t/	prestieradlo
warn	/wɔ:n/	varovať
dress up as	/'dres 'ʌp əz/	prestrojíť sa za, zamaskovať sa ako

4.6 Use of English 4.30

a little/a bit/slightly	/ə 'lɪtl/ə 'bɪt/'slaɪtli/	trochu, mierne
badly	/'bædli/	zle
completely	/kəm'pli:tli/	úplne
extremely	/'ɪk'stri:mli/	veľmi, extrémne
luckily	/'lʌkɪli/	našťastie
quite/rather/pretty	/'kwɪt/'rɑ:ðə/'prɪti/	úplne/skôr/celkom
really	/'ri:əli/	naozaj

stay up /,steɪ 'ʌp/
 unbelievably /ˌʌnbə'li:vəbli/
 well /wel/

zostať hore
 neuveriteľne
 dobre

4.7 Writing 4.31

a must /ə 'mʌst/
 according to /ə'kɔ:diŋ tə/
 architecture /'ɑ:kətektʃə/
 attraction /ə'trækʃən/
 be famous for /bi 'feɪməs fə/
 delicious /dɪ'lɪʃəs/
 entertainment /,entə'teɪnmənt/
 historic site /hɪ'stɔrɪk 'saɪt/
 local speciality /,ləʊkəl ,speʃi'æləti/
 lovely /'lʌvli/
 nightlife /'naɪtlaɪf/
 on foot /,ɒn 'fʊt/
 recommend /,rekə'mend/
 selection of /sə'lekʃən əv/
 tend to /'tend tə/

nutnosť, nevyhnutnosť
 podľa (koho/čoho)
 architektúra
 atrakcia
 byť známy, slávny (čím)
 výborný, vynikajúci
 zábava
 historická pamiatka
 miestna špecialita
 krásny, príjemný
 nočný život
 pešo
 odporučiť
 výber (čoho)
 mať sklon k,
 byť náchylný k (čomu)
 najväčšia turistická atrakcia
 úžasný

tourist highlight /,tʊərɪst 'haɪlaɪt/
 wonderful /'wʌndəfəl/

4.8 Speaking 4.32

adult /'ædʌlt/
 castle /'kɑ:səl/
 daily /'deɪli/
 hill /hɪl/
 river /'rɪvə/
 royal family /,rɔɪəl 'fæməli/
 suitable /'su:təbəl/
 waterfront restaurant /,wɔ:təfrʌnt 'restərɒnt/

dospelý
 hrad, zámok
 denne
 kopec
 rieka
 kráľovská rodina
 vhodný
 reštaurácia na nábregží

UNIT 5 – TIME TO LEARN

5.1 Vocabulary 4.33

ability /ə'bɪləti/
 academic subject /,ækə'demɪk 'sʌbdʒɪkt/
 after-school activity /ɑ:ftə ,sku:l æk'tɪvəti/
 attend/go to school /ə'tend/,gəʊ tə 'sku:l/
 break up /,breɪk 'ʌp/
 classmate /'klɑ:smet/
 compulsory /kəm'pʌlsəri/
 cope with /,kəʊp 'wɪð/
 curriculum /kə'rɪkjʊləm/
 do a degree /,du: ə dɪ'grɪ:/

do/take an exam /,du: /,teɪk ən ɪg'zæm/
 drop a subject /,drɒp ə 'sʌbdʒɪkt/
 elementary school /,elə'mentəri sku:l/

schopnosť
 študijný predmet
 popoludňajšia aktivita, krúžok
 chodiť do školy
 ukončiť (čo)
 spolužiak
 povinný
 vyrovať sa s (niečím), zvládnuť (čo)
 učebný plán, osnovy
 študovať za účelom získania
 titulu
 robiť / urobiť skúšku
 odhlásiť sa z predmetu,
 nedokončiť predmet
 základná škola

entrance exam	/ˈentrəns ɪgˌzæm/	prijímacia skúška
fail an exam	/ˌfeɪl ən ɪgˌzæm/	neuspieť na skúške, neurobiť skúšku
finish school	/ˌfɪnɪʃ ˈsku:l/	dokončiť školu
get a degree	/ˌget ə dɪˈɡri:/	získať titul
get into university	/ˌget ɪntə ˌjuːnəˈvɜːsəti/	dostať sa na vysokú školu
get on well with	/ˌget ɒn ˈwel wɪð/	dobre vychádzať s (kým)
hand in homework	/ˌhænd ɪn ˈhəʊmwɜːk/	odovzdať domácu úlohu
have a degree	/ˌhæv ə dɪˈɡri:/	mať titul
keep up with	/ˌkiːp ˈʌp wɪð/	držať krok s (kým, čím)
learn by heart, memorise	/ˌlɜːn baɪ ˈhɑːt/ˈmeməraɪz/	(na)učiť sa nespamätať
learn from mistakes	/ˌlɜːn frəm mɪˈsteɪks/	(po)učiť sa z chýb
leave school	/ˌliːv ˈsku:l/	opustiť školu
line up	/ˌlaɪn ˈʌp/	zarovnať nahor
make mistakes	/ˌmeɪk mɪˈsteɪks/	robiť chyby
mark homework	/ˌmɑːk ˈhəʊmwɜːk/	oznamkovať domácu úlohu
miss/skip lessons	/ˌmɪs/ˌskɪp ˈlesənz/	vynechať hodinu / neísť na hodinu
mixed-ability class	/ˌmɪkst əˌbɪləti ˈklaːs/	trieda so zmiešanou úrovňou vedomostí žiakov
move up	/ˌmuːv ˈʌp/	posunúť sa nahor
Music	/ˈmjuzɪk/	hudobná výchova
pass an exam	/ˌpɑːs ən ɪgˌzæm/	zložiť skúšku
pay attention	/ˌpeɪ əˈtenʃən/	dávať pozor
PE	/ˌpiː ˈiː/	telesná výchova
playground	/ˈpleɪgraʊnd/	ihrisko
revise for an exam	/rɪˌvaɪz fər ən ɪgˌzæm/	opakovať si pred skúškou
school uniform	/ˌsku:l ˈjuːnəfɔːm/	školská uniforma
secondary school	/ˈsekəndəri sku:l/	stredná škola
set homework	/ˌset ˈhəʊmwɜːk/	zadať domácu úlohu
start school	/ˌstɑːt ˈsku:l/	začať chodiť do školy
take a subject	/ˌteɪk ə ˈsʌbdʒɪkt/	študovať predmet
term	/tɜːm/	semester
timetable	/ˈtaɪmˌteɪbəl/	rozvrh
tuition fee	/tʃuːʃən fiː/	školné
university graduate	/ˌjuːnəˈvɜːsəti ˈgrædʒuət/	absolvent vysokej školy
5.2 Grammar 4.34		
be in favour of	/ˌbi ɪn ˈfeɪvər əv/	byť zástancom (čoho), byť za (čo)
decent job	/ˌdiːsənt ˈdʒɒb/	slušná práca
do a bungee jump	/ˌdu ə ˈbʌndʒɪ ˌdʒʌmp/	skočiť bungee jump
gap year	/ˈɡæp jɪə/	rok voľna (po ukončení strednej školy a pred nástupom do školy)
go away	/ˌgəʊ əˈweɪ/	odísť, odcestovať
go backpacking	/ˌgəʊ ˈbækˌpækɪŋ/	cestovať s batohom
go/live abroad	/ˌgəʊ/ˌlɪv əˈbrɔːd/	odísť do zahraničia/ žiť v zahraničí
join a band	/ˌdʒɔɪn ə ˈbænd/	pripojiť sa ku kapele
part-time job	/ˌpɑːt taɪm ˈdʒɒb/	práca na čiastočný úväzok
schoolwork	/ˈskuːlwɜːk/	školská práca/výučba/učivo/
waste	/weɪst/	plytvať, premrhať, premárniť

5.3 Listening 4.35

A levels

/ˈeɪ ˌlevəlz/

apply for (a place)

/əˌplaɪ fər ə ˈpleɪs/

be positive

/ˌbi ˈpɒzətɪv/

field trip

/ˈfi:ld trɪp/

get a job

/ˌget ə ˈdʒɒb/

get a lot out of sth

/ˌget ə ˈlɒt aʊt əv ˌsʌmθɪŋ/

get a place at university

/ˌget ə ˌpleɪs ət ˌju:nəˈvɜ:səti/

get a tattoo

/ˌget ə təˈtu: /

get exhausted

/ˌget ɪgˈzɔ:stɪd/

get good grades

/ˌget gʊd ˈɡreɪdz/

get ill

/ˌget ˈɪl/

get into trouble

/ˌget ˌɪntə ˈtrʌbəl/

get nervous

/ˌget ˈnɜ:vəs/

get rid of sth

/ˌget ˈrɪd əv ˌsʌmθɪŋ/

get stressed about sth

/ˌget ˈstrest əˌbaʊt ˌsʌmθɪŋ/

grade/mark

/ɡreɪd/mɑ:k/

have a good time

/ˌhæv ə gʊd ˈtaɪm/

on your own

/ɒn jɔ:r ˈəʊn/

revision

/rɪˈvɪʒən/

schedule

/ˈʃedju:l/

take a break

/ˌteɪk ə ˈbreɪk/

take it easy

/ˌteɪk ɪt ˈi:zi/

your fault

/jɔ: ˈfɔ:lt/

vyššia úroveň maturitnej skúšky v UK

hlásiť sa na (pozíciu, školu)

byť pozitívny

exkurzia

získať prácu

vyťažiť veľa z (čoho)

dostať sa na vysokú školu

nechať sa tetovať

vyčerpať sa

dostať dobré známky

ochorieť

dostať sa do problémov

znervózniť

zbaviť sa (čoho)

stresovať,

znervózňovať sa (čím)

známka

mať sa dobre, užívať si

sám/sama/samostatne

opakovanie

rozvrh

urobiť si prestávku

nerobiť si starosti

tvoja chyba

5.4 Reading 4.36

ability

/əˈbɪləti/

be an expert on

/ˌbi ən ˈekspɜ:t ɒn/

be/become a professor of

/bi/bɪˈkʌm ə prəˈfesər əv/

bully

/ˈbʊli/

concentrate

/ˈkɒnsəntreɪt/

condition

/kənˈdɪʃən/

dream of

/ˈdri:m əv/

encourage

/ɪnˈkʌrɪdʒ/

get over a difficulty with the support of

/ˌget əʊvə əˈdɪfɪkəlti wɪθ ðə səˈpɔ:t əv/

have/find a passion for

/ˌhæv/ˌfaɪnd ə ˈpæʃən fə/

help sb to do sth

/ˌhelp ˌsʌmbədi tə ˈdu: ˌsʌmθɪŋ/

ignore

/ɪgˈnɔ:/

learning disorders

/ˈlɜ:nɪŋ ˌdɪsˈɔ:dəz/

make fun of

/ˌmeɪk ˈfʌn əv/

make the mistake of doing sth

/ˌmeɪk ðə mɪˈsteɪk əv ˈdu:ɪŋ ˌsʌmθɪŋ/

mentor

/ˈmentɔ:/

misunderstand

/ˌmɪsʌndəˈstænd/

struggle with

/ˈstrʌɡəl wɪð/

visual thinker

/ˌvɪʒuəl ˈθɪŋkə/

schopnosť

byť odborníkom/

expertom na (čo)

byť/stať sa profesorom (čoho)

šikanovať

sústrediť sa, koncentrovať sa

stav, zdravotné problémy

snívať o (čom)

podporovať

zvládnuť ťažkosti s podporou (koho)

mať/nájsť vášeň pre (čo)

pomôcť niekomu niečo urobiť

ignorovať

poruchy učenia

robiť si srandu z (koho, čo)

urobiť chybu v (čom),

chybovať (čím)

učiteľ, poradca

zle pochopiť, nepochopiť

bojovať s (čím)

vizuálny mysliteľ

5.5 Grammar 4.37

background	/'bækgraʊnd/	pozadie
beanbag	/'bi:nbæg/	sedací vak
blinds	/blaɪndz/	rolety, žalúzie
bright	/braɪt/	jasný, svetlý, žiarivý
chill out	/ˌtʃɪl 'aʊt/	uvoľniť sa, odpočívať
compete against	/kəm'pi:t ə'genst/	súperiť/súťažiť s
cushion	/'kʊʃən/	vankúšik
first aid	/'fɜ:st 'eɪd/	prvá pomoc
flexible	/'fleksəbəl/	pružný, prispôsobivý
follow your own interests	/'fɒləʊ ʝɔ:r əʊn'ɪntrests/	riadiť sa svojimi záujmami
manifesto	/'mæni'festəʊ/	manifest, (vy/pre)hlásenie
nationwide	/'neɪʃən'waɪd/	celoštátny
relevant	/'reləvənt/	podstatný, relevantný
rigid	/'rɪdʒəd/	pevný, skostnatený
school gate	/'sku:l 'geɪt/	školská brána, vchod do školy
scrape	/skreɪp/	odrieť (si) časť tela
swipe card	/'swaɪp kɑ:d/	magnetická karta
uncluttered	/'ʌn'klʌtəd/	neprepchaný, prehľadný, bez zbytočnosti

5.6 Use of English 4.38

cricket	/'krɪkɪt/	kriket
give up	/'gɪv 'ʌp/	vzdať to, prestať
hockey	/'hɒki/	hokej
kit	/kɪt/	výbava, výstroj
netball	/'netbɔ:l/	netball
rugby	/'rʌɡbi/	ragby

5.7 Writing 4.39

application form	/'æplɪ'keɪʃən fɔ:m/	prihláška
arrange	/ə'reɪndʒ/	dohodnúť, usporiadať, zariadiť
availability	/ə'veɪlə'bɪləti/	dostupnosť
do a course	/'du: ə 'kɔ:s/	chodiť na kurz/urobiť si kurz
enquire about	/'ɪn'kwɪəɪə ə'baʊt/	opýtať sa, informovať sa na (koho, čo)
grateful	/'ɡreɪtful/	vďačný
provide	/prə'vaɪd/	poskytnúť
register (v)	/'redʒɪstə/	zaregistrovať sa
staff	/stɑ:f/	personál

5.8 Speaking 4.40

donation	/'dəʊ'neɪʃən/	dar (charite)
single-sex school	/'sɪŋɡəl seks 'sku:l/	škola buď len chlapčenská, alebo len dievčenská
waste of time	/'weɪst əv 'taɪm/	strata času

UNIT 6 – JUST THE JOB

6.1 Vocabulary 4.41

apply for a job	/əˌplaɪ fər ə 'dʒɒb/	uchádzať sa o prácu
be badly paid	/bi ˌbædli 'peɪd/	byť slabo platený
be employed/self-employed		byť zamestnancom/ samostatne zárobkovo činný
be in charge of	/ˌbi ɪn 'tʃɑːdʒ əf/	mať na starosti (čo)
be responsible for	/ˌbi rɪˈspɒnsəbəl fər/	byť zodpovedný za (čo)
be unemployed	/ˌbi ʌnɪmˈplɔɪd/	byť nezamestnaný
be well paid	/ˌbi ˌwel 'peɪd/	byť dobre platený
challenging	/'tʃælɪndʒɪŋ/	náročný, podnetný
come up with	/ˌkʌm 'ʌp wɪð/	prísť s (nápadom, myšlienkou)
creative	/kriˈeɪtɪv/	kreatívny
demanding	/dɪˈmɑːndɪŋ/	náročný
do/work long hours	/ˌduː/ˌwɜːk lɒŋ 'aʊəz/	mať dlhú pracovnú dobu
do/work night shifts	/ˌduː/ˌwɜːk 'naɪt ʃɪfts/	pracovať na nočné smeny
do/work overtime	/ˌduː/ˌwɜːk 'əʊvətaɪm/	pracovať nadčas
employ (v)	/ɪmˈplɔɪ/	zamestnať
employer	/ɪmˈplɔɪə/	zamestnávateľ
full-time job	/ˌfʊl ˌtaɪm 'dʒɒb/	práca na plný úväzok
get fired/get the sack	/ˌget 'faɪəd/ˌget ðə 'sæk/	dostať padáka/vyhadzovák
get/have/take a day off	/ˌget/ˌhæv/ˌteɪk ə deɪ 'ɒf/	dostať / mať/vziať si deň voľna
get/have/take five weeks' paid holiday		dostať/mať/vziať si päť týždňov platenej dovolenky
have a job	/ˌhæv ə 'dʒɒb/	mať prácu
part-time job	/ˌpɑːt taɪm 'dʒɒb/	práca na čiastočný/polovičný úväzok
put sb off sth	/ˌpʊt 'sʌmbɒdi'ɒf 'sʌmθɪŋ/	odradiť (koho od čoho)
put up with	/ˌpʊt 'ʌp wɪð/	znášať (čo), vyrovnávať sa s (čím)
repetitive	/rɪˈpetətɪv/	opakujúci sa, monotónny
resign from a job	/rɪˌzaɪn frəm ə 'dʒɒb/	rezignovať na pracovnú funkciu, odstúpiť
rewarding	/rɪˈwɔːdɪŋ/	uspokojujúci
run a business/company		viest podnik/spoločnosť
stressful	/'stresfəl/	stresujúci
take sb on	/ˌteɪk ˌsʌmbɒdi 'ɒn/	zamestnať
tiring	/'taɪərɪŋ/	únavný
turn up	/ˌtɜːn 'ʌp/	objaviť sa, doraziť
work experience	/'wɜːk ɪkˌspɪəriəns/	pracovná skúsenosť
work indoors/outdoors	/ˌwɜːk ɪn'dɔːz/aʊt'dɔːz/	pracovať vnútri/vonku
6.2 Grammar 4.42		
babysitter	/'beɪbɪˌsɪtə/	opatrovatelka (detí)
carer	/'keərə/	opatrovateľ
lifeguard	/'laɪfgɑːd/	plavčík
retail	/'riːteɪl/	maloobchod, drobný predaj
retire	/rɪˈtaɪə/	odísť do dôchodku
work from home	/ˌwɜːk frəm 'həʊm/	pracovať z domu
work outside	/ˌwɜːk aʊt'saɪd/	pracovať vonku

6.3 Listening 4.43

airline pilot	/ˈeəlaɪn ˌpaɪlət/	pilot leteckej spoločnosti/ aerolínie
away from home	/əˈweɪ frəm ˈhəʊm/	preč/daleko od domova
beautician	/ˈbjuːtɪʃən/	kozmetička
benefit	/ˈbenəfɪt/	zamestnanecká výhoda
brave	/breɪv/	odvážny
bus driver	/ˈbʌs ˌdraɪvə/	vodič autobusu
carpenter	/ˈkɑːpəntə/	tesár
clever	/ˈklevə/	múdry, inteligentný
do training	/ˌduː ˈtreɪnɪŋ/	prejsť výcvikom/školením
driving instructor	/ˈdraɪvɪŋ ɪnˌstrʌktə/	inštruktor riadenia
electrician	/ɪˌlekˈtrɪʃən/	elektrikár
energetic	/ˌenəˈdʒetɪk/	energický
engineer	/ˌendʒəˈnɪə/	inžinier, technik
estate agent	/ɪˈsteɪt ˌeɪdʒənt/	realitný maklér/agent
get on well with people	/ˌget ɒn ˈwel wɪθ ˌpiːpəl/	dobre vychádzať s ľuďmi
have excellent eyesight	/hæv ˈeksələnt ˌaɪsaɪt/	mať vynikajúci zrak
interpreter	/ɪnˈtɜːprətə/	tlmočník
journalist	/ˈdʒɜːnəlɪst/	novinár
lifeguard	/ˈlaɪfgɑːd/	plavčík
male-dominated job	/ˌmeɪl ˌdɒmɪneɪtɪd ˈdʒɒb/	prevažne mužská práca/ povolanie
manual job	/ˌmænjuəl ˈdʒɒb/	manuálna/fyzická práca
musician	/ˈmjuzɪʃən/	hudobník
office	/ˈɒfəs/	kancelária
office assistant	/ˈɒfəs əˌsɪstənt/	asistent v kancelárii
personal skills	/ˌpɜːsənəl ˈskɪlz/	individuálne/osobné zručnosti
practical	/ˈpræktɪkəl/	praktický
promotion	/prəˈmɒʃjən/	povyšenie
receptionist	/rɪˈsepʃənɪst/	recepčný/á
salary	/ˈsæləri/	plat
secretary	/ˈsekrətəri/	sekretár(ka), tajomník
shop assistant	/ˈʃɒp əˌsɪstənt/	predavač/predavačka
skiing instructor	/ˈskiːɪŋ ɪnˌstrʌktə/	lyžiarsky inštruktor
specialist	/ˈspeʃjəlɪst/	špecialista
take time off	/ˌteɪk taɪm ˈɒf/	vziať voľno
taxi driver	/ˈtæksi ˌdraɪvə/	taxikár
travel agent	/ˈtrævəl ˌeɪdʒənt/	agent cestovnej kancelárie
university degree	/ˌjuːnəˈvɜːsəti ˌdɪˈɡriː/	univerzitný titul

6.4 Reading 4.44

active	/ˈæktɪv/	aktívny
businessperson	/ˈbɪznəs ˌpɜːsən/	obchodník/obchodníčka
charm (n, v)	/tʃɑːm/	kúzlo, okúzliť
charming	/ˈtʃɑːmɪŋ/	okúzľujúci
compete	/kəmˈpiːt/	súťažiť
competition	/ˌkɒmpəˈtɪʃən/	súťaž
competitive	/kəmˈpetətɪv/	súťaživý
decision-maker	/dɪˈsɪʒən ˌmeɪkə/	osoba, ktorá rozhoduje
designer	/dɪˈzaɪnə/	návrhár, dizajnér
determination	/dɪˈtɜːmɪˈneɪʃən/	odhodlanie
determined	/dɪˈtɜːmɪnd/	odhodlaný

director	/daɪ'rektə/
fire-fighter	/'faɪə,faɪtə/
logic	/'lɒdʒɪk/
logical	/'lɒdʒɪkəl/
mechanic	/mɪ'kænɪk/
military leader	/,mɪlɪtəri 'li:də/
nature lover	/'neɪtʃə ,lʌvə/
nurse	/'nɜ:s/
peace	/'pi:s/
peaceful	/'pi:sfəl/
problem-solver	/'prɒbləm ,sɒlvə/
quiet	/'kwaɪət/
reliable	/'rɪ'laɪəbəl/
reliance	/'rɪ'laɪəns/
rely (on)	/'rɪ'laɪ (ɒn)/
sales representative	/'seɪlz reprɪ,zentətɪv/
social worker	/'səʊʃəl ,wɜ:kə/
software developer	/'sɒftweə dɪ'veləpə/

riaditeľ, režisér
hasič
logika
logický
mechanik
vojenský vodca
milovník prírody
zdravotná sestra/ošetrovateľ
mier
pokojný, mierumilovný
človek/osoba, ktorá rieši problémy
tichý
spôľahlivý
podpora, istota
spoliehať sa na (koho, čo)
obchodný zástupca
sociálny pracovník/pracovníčka
vývojár softvéru

6.5 Grammar 4.45

accountant	/ə'kaʊntənt/
accurate	/'ækjərət/
be/work in (IT)	/,bi/,wɜ:k ɪn (,aɪ'ti:)/
conference call	/'kɒnfərəns kɔ:l/
fashion magazine	/'fæʃən ,mægə,zɪ:n/
food industry	/'fu:d ,ɪndəstri/
have a shave	/,hæv ə 'ʃeɪv/

účtovník/účtovníčka
presný
pracovať v (IT)
konferenčný hovor
módny časopis
potravinársky priemysel
oholiť sa

6.6 Use of English 4.46

ashamed	/ə'ʃeɪmd/
be relieved	/,bi rɪ'li:vɪd/
bored	/'bɔ:d/
confused	/'kɒn'fju:zd/
confusing	/'kɒn'fju:zɪŋ/
delighted	/'di'laitɪd/
disgusted	/'dɪs'gʌstɪd/
disgusting	/'dɪs'gʌstɪŋ/
embarrassed	/'ɪm'bærəst/
encouraging	/'ɪn'kʌrɪdʒɪŋ/
exhausting	/'ɪg'zɔ:stɪŋ/
moved	/'mu:vɪd/

zahanbený, hanbiaci sa za (čo)
cítiť úľavu
znudený
zmätený
mätúci
potešený, majúci veľkú radosť
znechutený
nechutný, odporný
v rozpakoch, rozpačitý
povzbudivý
vyčerpávajúci
dojatý, pohnutý (citovo)

6.7 Writing 4.47

at any time	/ət ,eni 'taɪm/
at present	/ət 'prezənt/
at the moment	/ət ðə 'məʊmənt/
attach	/ə'tætʃ/
available	/ə'veɪləbəl/
be a fast learner	/,bi ə ,fɑ:st 'lɜ:nə/
be confident that	/,bi 'kɒnfɪdənt 'ðæt/
camp supervisor	/'kæmp ,su:pəvaɪzə/

kedykoľvek
v súčasnosti
práve teraz
pripojiť (prílohu)
k dispozícii
rýchlo sa učiť
byť si istý (že/čím)
vedúci tábora/ vychovávateľ

flexible hours	/ˌfleksəbəl 'aʊ_əz/
have experience of in connection with interview	/ˌhæv ɪk'spiəriəns əv/ /ɪn kə'nekʃən wið/ /'ɪntəvjʊː/
job advert	/'dʒɒb ,ædvɜːt/
look for a job	/ˌlʊk fər ə 'dʒɒb/
obtain	/əb'teɪn/
opportunity	ˌɒpə'tjuːnəti/
position	/pə'zɪʃən/
possess skills	/pə,zes 'skɪlz/
require	/rɪ'kwaɪə/
succeed	/sək'siːd/
suitable candidate with reference to	/'suːtəbəl 'kændɪdət/ /ˌwið 'referəns tə/

pružná pracovná doba,
flexibilný pracovný čas
mať skúsenosť s
v súvislosti s
pohovor
ponuka práce
hľadať prácu
získať
príležitosť
poloha, miesto
mať zručnosti
požadovať, vyžadovať
uspieť
vhodný kandidát
ohľadom (čoho)

6.8 Speaking 4.48

association	/ə,səʊsi'eɪʃən/
model	/'mɒdl/
scout	/skaut/

spoločnosť, združenie, asociácia
model/modelka
lovec talentov

UNIT 7 – CONSUMER SOCIETY

7.1 Vocabulary 4.49

baker's	/'beɪkəz/
bank	/bæŋk/
be worth it	/ˌbi 'wɜːθ ɪt/
brand (n, adj)	/brænd/
butcher's	/'bʊtʃəz/
cashmere	/'kæʃmɪə/
charity shop	/'tʃærəti ʃɒp/
chemist's	/'kemɪsts/
clothes shop	/'kləʊðz ʃɒp/
computer shop	/kəm'pjʊːtə ʃɒp/
contact lens solution	/ˌkɒntækt lenz sə'luːʃən/
cotton	/'kɒtn/
denim	/'denɪm/
department store	/dɪ'pɑːtmənt ,stɔː/
designer clothes	/dɪ,zɑɪnə 'kləʊðz/
DIY store	/ˌdiː aɪ 'waɪ stɔː/
do the shopping	/ˌduː ðə 'ʃɒpɪŋ/
estate agent's	/ɪ'steɪt ,eɪdʒənts/
fit	/fɪt/
florist's	/'flɒrɪsts/
get a refund	ˌget ə 'riːfʌnd/
go shopping	ˌgəʊ 'ʃɒpɪŋ/
go window shopping	ˌgəʊ ,wɪndəʊ 'ʃɒpɪŋ/
greengrocer's	/'grɪːŋgrəʊsəz/
hairdresser's	/'heə,dresəz/
have a sale	ˌhæv ə 'seɪl/
health centre	/'helθ ,sentə/
high street store	ˌhaɪ ,striːt 'stɔː/
jeweller's	/'dʒuːələz/

pekárstvo
banka
stáť za to
značka, značkový
mäsiarstvo
kašmír
dobročinný obchod
lekárneň, drogéria
odevy
obchod s počítačmi
roztok na kontaktné šošovky
bavlna
dením, džínsovina
obchodný dom
značkové oblečenie
obchod pre kutilov
nakúpiť
realitná kancelária
padnúť, pasovať (ako uliate)
kvetinárstvo
získať peniaze späť
ísť nakupovať
ísť obzerať výklady
obchod ovocie-zelenina
kaderníctvo
mať výpredaj
zdravotnícke stredisko
obchod s dostupnou módou
klenotníctvo

keep the receipt	/,ki:p ðə ri:si:t/
last for ages	/,lɑ:st fər 'eɪdʒɪz/
leather (n, adj)	/'leðə/
look fashionable	/,lʊk 'fæʃənəbəl/
look good	/,lʊk 'gʊd/
look gorgeous	/,lʊk 'gɔ:dʒəs/
look original	/,lʊk ə'ɪdʒɪnəl/
look scruffy	/,lʊk 'skrʌfi/
look smart	/,lʊk 'smɑ:t/
newsagent's	/'nju:z,etdʒənts/
on (special) offer	/ɒn (,speʃəl) 'ɒfə/
optician's	/ɒp'tɪʃənz/
pet shop	/'pet ʃɒp/
pick up a bargain	/,pɪk ʌp ə 'bɑ:gəɪn/
post office	/'pəʊst ,ɒfəs/
printer ink	/'prɪntər ɪŋk/
quality	/'kwɒləti/
shoe shop	/'ʃu: ʃɒp/
shoelaces	/'ʃu:leɪsɪz/
shop online	/'ʃɒp ɒn'laɪn/
silk	/sɪlk/
sports shop	/'spɔ:ts ʃɒp/
stationer's	/'steɪʃənəz/
store	/stɔ:/
suit	/su:t/
supermarket	/'su:pə,mɑ:kət/
toy shop	/'tɔɪ ʃɒp/
vintage shop	/'vɪntɪdʒ ʃɒp/
wool	/wʊl/

7.2 Grammar 4.50

approximately	/ə'prɒksɪmətli/
consumer	/kən'su:mə/
crops	/krɒps/
drinking water	/'drɪŋkɪŋ ,wɔ:tə/
make a living	/,meɪk ə 'lɪvɪŋ/
plant	/plɑ:nt/
protect the environment	
set up	/set 'ʌp/

7.3 Listening 4.51

aisle	/aɪl/
be a matter of sth/ a question of sth	
be capable of doing sth	/,bi ,keɪpəbəl əv ,du:ɪŋ 'sʌmθɪŋ/
be in debt	/'bi ɪn 'det/
cheer up	/,tʃɪər 'ʌp/
debt	/det/
debtor	/'detə/
earn	/ɜ:n/
earner	/'ɜ:nə/

ponechať si paragon/účtenku
vydržať dlho
koža, kožený
vyzerať moderne, módne
vyzerať dobre
vyzerať úžasne
vyzerať originálne
vyzerať ošuntelo, zanedbane
vyzerať elegantne, vkusne
novinový stánok, trafika
v špeciálnej ponuke, so zľavou
optika
chovateľské potreby
výhodne nakúpiť
pošta
atrament do tlačiarne
kvalita, akosť
obuv
šnúrky do topánok
nakupovať na internete
hodváb
obchod so športovými potrebami
papiernictvo
obchod, predajňa
hodiť sa, slušať
supermarket
hračkárstvo
obchod s historickým/retro oblečením/tovarom
vlna

približne
zákazník, konzument
plodiny
pitná voda
zarábať si na živobytie
rastlina
chrániť životné prostredie
založiť

ulička
byť predmetom/otázkou (čoho)
byť schopný (čoho)
byť zadlžený
rozveseliť, povzbudiť
dlh
dlžník
zarábať
osoba zárobkovo činná

earnings	/ˈɜːnɪŋz/	zárobok
face cream	/ˈfeɪs kriːm/	krém na tvár
friendship bracelet	/ˈfrendʃɪp ˌbreɪslət/	náramok priateľstva
invest in	/ɪnˈvest ɪn/	investovať do (čoho)
investment	/ɪnˈvestmənt/	investícia
investor	/ɪnˈvestə/	investor
make sb feel happier	/ˌmeɪk ˌsʌmbədi fiːl ˈhæpiə/	urobiť niekoho šťastnejším
pay	/peɪ/	platiť
payer	/ˈpeɪə/	platca
payment	/ˈpeɪmənt/	platba
perfume	/ˈpɜːfjuːm/	parfum
produce	/prəˈdjuːs/	vyrobiť, produkovať
producer	/prəˈdjuːsə/	producent, výrobca
product	/ˈprɒdʌkt/	výrobok
purse	/pɜːs/	peňaženka
recording studio	/rɪˈkɔːdɪŋ ˌstjuːdiəʊ/	nahrávacie štúdio
sale	/seɪl/	predaj, výpredaj
sell	/sel/	predať
seller	/ˈselə/	predajca
toiletries	/ˈtɔɪlətrɪz/	toaletné potreby
trade (n, v)	/treɪd/	obchod, obchodovať
trader	/ˈtreɪdə/	obchodník
value	/ˈvæljuː/	hodnota, cena

7.4 Reading 4.52

account	/əˈkaʊnt/	účet
available	/əˈveɪləbəl/	dostupný, k dispozícii
billionaire	/ˌbɪljəˈneə/	miliardár
bookstore	ˈbʊkstoː/	kníhkupectvo
checkout desk	ˈtʃek-aʊt ˌdesk/	pokladňa
complaint	/kəmˈpleɪnt/	sťažnosť, reklamácia
customer	ˈkʌstəmə/	zákazník
delivery	/dɪˈlɪvəri/	doručenie, dodanie tovaru
employee	/ɪmˈplɔɪ-iː/	zamestnanec
entrepreneur	/ˌɒnrəprəʊˈnɜː/	podnikateľ
household name	/ˌhaʊshəʊld ˈneɪm/	pojmem (známy človek, vec)
immigrant	ˈɪmɪgrənt/	imigrant, prisťahovalec
increase	ˈɪnkriːs/	zvýšiť
order	ˈɔːdə/	objednať
passenger	ˈpæsɪndʒə/	pasážier
passion	ˈpæʃən/	vášeň, zápal
queue	/kjuː/	rad, fronta
request	/rɪˈkwest/	žiadať, vyžiadať
rise	/raɪz/	rast, stúpnuť
ship	/ʃɪp/	dopraviť, zasláť
stepfather	ˈstepˌfɑːðə/	nevlastný otec
unicyclist	ˈjuːnɪˌsaɪklɪst/	jazdec na jednokolke
wait in line	/ˌweɪt ɪn ˈlaɪn/	čakať v rade/fronte

7.5 Grammar 4.53

advertising	/ˈædvətəɪzɪŋ/	reklama
ballet flats	/'bæleɪ flæts/	baleríny
boots	/bu:ts/	topánky (členkové alebo vysoké)
broken	/'brʊkən/	rozbitý
disease	/dɪ'zi:z/	choroba
flip-flops	/'flɪp flɒps/	žabky
high heels	/'haɪ 'hi:lz/	topánky na podpätku
imagination	/'ɪ,mædʒɪ'neɪʃən/	predstavivosť
knee-high	/'ni: 'haɪ/	ku kolenám
sandals	/'sændəlz/	sandále
slippers	/'slɪpəz/	papuče
soil	/sɔɪl/	pôda, zemina
trainers	/'treɪnəz/	tenisky

7.6 Use of English 4.54

be kidding	/bi 'kɪdɪŋ/	robiť si srandu
cost a fortune	/'kɒst ə 'fɔ:tʃən/	stáť majetok
street market	/'stri:t 'mɑ:kət/	trh

7.7 Writing 4.55

apologise	/ə'pɒlədʒaɪz/	ospravedlniť sa
complain	/'kəm'pleɪn/	sťažovať sa
damaged	/'dæmɪdʒd/	poškodený
exchange sth for sth		vymeniť niečo za niečo
headphones	/'hedfəʊnz/	slúchadla
postage	/'pəʊstɪdʒ/	poštovné
receive	/'rɪ'si:v/	dostať, prijať
return	/'rɪ'tɜ:n/	vrátiť (sa)
sell-by date	/'sel baɪ deɪt/	dátum spotreby
service	/'sɜ:vəs/	služba, servis
some parts are missing	/'səm ,pɑ:ts ə 'mɪsɪŋ/	niektoré časti chýbajú
subscription	/'sʌb'skrɪpʃən/	predplatné
swap	/'swɒp/	vymeniť (si), prehodiť
wedding	/'wedɪŋ/	svadba
zip	/'zɪp/	zips

7.8 Speaking 4.56

bother	/'bɒðə/	obťažovať (sa)
cash	/'kæʃ/	hotovosť
changing room	/'tʃeɪndʒɪŋ ru:m/	skúšobná kabínka
faulty	/'fɔ:lti/	chybný, kazový
out of stock	/'aʊt əv 'stɒk/	vypredaný
reduced	/'rɪ'dju:st/	zľavnený
ripped	/'rɪpt/	roztrhaný
sell out	/'sel 'aʊt/	vypredať
size	/'saɪz/	veľkosť, rozmer
try on	/'traɪ 'ɒn/	vyskúšať, skúsiť si

UNIT 8 – WELL-BEING

8.1 Vocabulary 4.57

barcode	/ˈbɑː kəʊd/	čiarový kód
be allergic to	/ˌbi əˈlɜːdʒɪk tə/	byť alergický na (čo)
be asthmatic	/ˌbi æsˈmætɪk/	byť astmatik
check your pulse/heart rate	/ˌtʃek jɔː ˈpʌls/ˈhɑːt reɪt/	skontrolovať si svoj pulz/ tepovú frekvenciu
come out in a rash/in spots	/ˌkʌm ˌaʊt ɪn ə ˈræʃ/ɪn ˈspɒts/	vysypať sa (vyrážkou/pupienkami)
cough	/kɒf/	kašeľ
cut sth out	/ˌkʌt ˌsʌmθɪŋ ˈaʊt/	vyradiť (z jedálneička)
feel dizzy	/ˌfiːl ˈdɪzi/	mať závrat
feel ill	/ˌfiːl ˈɪl/	cítiť sa zle/chorý
feel sick	/ˌfiːl ˈsɪk/	cítiť sa zle, na zvracanie
headache	ˈhedɪk/	bolesť hlavy
healthy food choices/decisions	/ˌhelθi ˈtʃɔɪsɪz/dɪˈsɪʒənz/	voľby/rozhodnutia pre zdravé jedlo
hurt	/hɜːt/	bolieť, zraniť (sa)
keep fit	/ˌkiːp ˈfɪt/	udržiavať sa vo forme
keep track of	/ˌkiːp ˈtræk əv/	udržiavať si prehľad o (čom)
lose appetite	/ˌluːz ˈæpətaɪt/	stratiť chuť k jedlu
lose weight	/ˌluːz ˈweɪt/	schudnúť
make choices	/ˌmeɪk ˈtʃɔɪsɪz/	vybrať si
my back/head/thumb hurts	/maɪ ˌbæk/ˌhed/θʌm ˈhɜːts/	bolí ma chrbát/hlava/palec
pain in the chest/leg/shoulder	/ˌpeɪn ɪn ðə ˈtʃest/ˈleg/ˈʃəʊldə/	bolesť na hrudníku/ nohe/ ramene
pass out, faint	/ˌpɑːs ˈaʊt, feɪnt/	omdlieť
recover from/get over an illness	/rɪˈkʌvə frəm / ˌget ˌəʊvə ən ˈɪlnəs/	dostať sa z, zotaviť sa z choroby
reduce anxiety/stress	/rɪˌdjuːs ˌæŋˈzaɪəti/ˈstres/	znižovať úzkosť/stres
runny nose	/ˌrʌni ˈnəʊz/	nádcha
sore throat	/ˌsɔː ˈθrəʊt/	bolesť v krku
stomachache	ˈstʌmək-ɪk/	bolesť žalúdka
stress out	/ˌstres ˈaʊt/	stresovať sa, nervovať sa
suffer from	ˈsʌfə ˌfrəm/	trpieť (čím)
take sth up	/ˌteɪk ˌsʌmθɪŋ ˈʌp/	začať sa venovať (čomu)
temperature	ˈtempərətʃə/	teplota
work out	/ˌwɜːk ˈaʊt/	cvičiť

8.2 Grammar 4.58

ambulance	/ˈæmbjələns/	sanitka
capital city	/ˌkæpətəl ˈsɪti/	hlavné mesto
cardiologist	/ˌkɑːdɪˈɒlədʒɪst/	kardiológ
drop	/drɒp/	klesnúť, odpadnúť (vyčerpaním), omdlieť
equipment	/ɪˈkwɪpmənt/	vybavenie
fiancé	/fiˈɒnsɛɪ/	snúbenec
frozen	ˈfrəʊzən/	zmrznutý, stuhnutý
heart attack	ˈhɑːt əˈtæk/	infarkt
physiotherapist	/ˌfɪziəʊˈθerəpɪst/	fyzioterapeut
pitch	/pɪtʃ/	ihrisko
put out your arms	/ˌpʊt ˌaʊt jɔːr ˈɑːmz/	predpažiť
spectator	/spekˈteɪtə/	divák

8.3 Listening 4.59

arch	/ɑ:tʃ/
badminton court	/'bædmɪntən kɔ:t/
basketball court	/'bɑ:skɪtbɔ:l kɔ:t/
bench	/'bentʃ/
boxing ring	/'bɒksɪŋ rɪŋ/
bridge	/'brɪdʒ/
climbing	/'klaɪmɪŋ/
cycling	/'saɪklɪŋ/
football pitch	/'fʊtbɔ:l pɪtʃ/
fountain	/'faʊntɪn/
handball court	/'hændbɔ:l kɔ:t/
hockey pitch	/'hɒki pɪtʃ/
horse riding	/'hɔ:s ,raɪdɪŋ/
ice rink	/'aɪs ,rɪŋk/
marathon	/'mærəθən/
motor racing track	/'məʊtə 'reɪsɪŋ træk/
pathway	/'pɑ:θweɪ/
playground	/'pleɪgraʊnd/
rugby pitch	/'rʌŋbi pɪtʃ/
running track	/'rʌnɪŋ træk/
sailing	/'seɪlɪŋ/
skateboard	/'skeɪtbɔ:d/
skating rink	/'skeɪtɪŋ ,rɪŋk/
species	/'spi:ʃi:z/
swimming pool	/'swɪmɪŋ pu:l/
tennis court	/'tenɪs kɔ:t/
volleyball court	/'vɒlibɔ:l kɔ:t/

oblúk
badmintonový kurt
basketbalové ihrisko
lavička
boxerský ring
most
lezenie, (horo)lezectvo
cyklistika
futbalové ihrisko
fontána
ihrisko na hádzanú
hokejové ihrisko
jazdectvo
klzisko, zimný štadión
maratón
pretekárska dráha
chodník, cesta
rugbyové ihrisko
bežecký ovál, dráha
plachtenie
skateboard
klzisko
druh (živočíšny apod.)
plavecký bazén
tenisový kurt
volejbalové ihrisko

8.4 Reading 4.60

(air) pollution	/'eə pə,lju:ʃən/	znečistenie (vzduchu)
air purifier	/'eə ,pjʊərəfaɪə/	čistička vzduchu
at risk	/ət rɪsk/	v ohrození
blanket	/'blæŋkɪt/	deka, prikrývka
blow out	/'bləʊ 'aʊt/	vyfukovať
citizen	/'sɪtɪzən/	občan/ka, obyvateľ/ka
construct	/'kɒn'strʌkt/	postaviť
construction	/'kɒn'strʌkʃən/	konštrukcia
constructive	/'kɒn'strʌktɪv/	konštruktívny
create	/'kri'eɪt/	vytvoriť
creation	/'kri'eɪʃən/	výtvor, stvorenie
cufflinks	/'kʌf lɪŋks/	manžetové gombíky
dust storm	/'dʌst ,stɔ:m/	prašná búrka
environmental protection	/'ɪn,vaɪrən,mentl prə'tekʃən/	ochrana životného prostredia
exhaust fumes	/'ɪg'zɔ:st fju:mz/	výfukové plyny
face mask	/'feɪs mɑ:sk/	rúško
factory smoke	/'fæktəri sməʊk/	dym z továrne
fight	/'faɪt/	bojovať
government	/'gʌvənmənt/	vláda
pollute	/'pɒ'lju:t/	znečisťovať
pure	/'pjʊə/	čistý
purification	/'pjʊərəɪfə'keɪʃən/	(pre)čistenie, vyčistenie

purify	/ˈpjʊərɪfaɪ/	očistiť, vyčistiť
smog particle	/smɒg ˈpɑːtɪkəl/	smogová častica
support (n, v)	/səˈpɔːt/	podpora, podporovať
supportive	/səˈpɔːtɪv/	podporujúci
tower	/'taʊə/	veža
vacuum cleaner	/'vækjuəm ˌkliːnə/	vysávač

8.5 Grammar 4.61

birth certificate	/'bɜːθ səˌtɪfɪkət/	rodný list
break a record	/'breɪk ə 'rekɔːd/	prekonať rekord
chutney	/'tʃʌtni/	čatni
herbal	/'hɜːbəl/	bylinný, bylinkový
old age	/,əʊld 'eɪdʒ/	vysoký vek

8.6 Use of English 4.62

catch up on	/,kætʃ 'ʌp ɒn/	dohnať (resty)
cope with	/'kəʊp wɪð/	zvládnuť (čo)
fall behind	/'fɔːl bɪ'hhaɪnd/	zaostávať, byť pozadu
figure out	/'fɪgər 'aʊt/	prísť na (čo), vymyslieť (čo)
fit in	/'fɪt 'ɪn/	zapadnúť,
get on with	/,get 'ɒn wɪð/	pasovať (do skupiny apod.)
get through	/,get 'θruː/	rozumieť si s (kým), vychádzať s (kým)
go over	/,gəʊ 'əʊvəl/	zvládnuť, dokončiť, dotiahnuť do konca
join in	/,dʒɔɪn 'ɪn/	prejsť (si), prechádzať (dokument apod.)
put sb down	/,pʊt ˌsʌmbɒdi 'daʊn/	pridať sa
sign up	/,saɪn 'ʌp/	zhadzovať, zrážať (koho pred ostatnými)
talk sth over	/,tɔːk ˌsʌmθɪŋ 'əʊvəl/	zapísať sa, prihlásiť sa (do kurzu apod.)
		prebrať, prehovoriť (čo)

8.7 Writing 4.63

addictive	/ə'dɪktɪv/	návykový
bad-tempered	/'bæd 'tempəd/	nevrlý
do harm	/'duː 'hɑːm/	uškodiť, ublížiť
importance	/'ɪm'pɔːtəns/	dôležitosť, význam(nosť)
pressure	/'preʃə/	tlak
stay in touch	/,steɪ ɪn 'tʌtʃ/	zostať v kontakte
switch off	/,swɪtʃ 'ɒf/	vypnúť
therefore	/'ðeəfɔː/	preto
urgent	/'ɜːdʒənt/	naliehavý, urgentný
what is more	/,wɒt ɪz 'mɔː/	(a) navyše

8.8 Speaking 4.64

blood test	/'blʌd ˌtest/	krvný test
breathe in	/'briːð 'ɪn/	nadýchnuť
breathe out	/'briːð 'aʊt/	vydýchnuť
examine	/'ɪg'zæmɪn/	vyšetriť, prezrieť (lekárom)
flu	/'fluː/	chrípka
go on a diet	/,gəʊ ɒn ə 'daɪət/	začať držať diétu

indigestion	/,ɪndɪ'dʒestʃən/	zažívacie/tráviace ťažkosti
lie down	/,laɪ 'daʊn/	ľahnúť, si, položiť sa
make an appointment	/,meɪk ən ə'pɔɪntmənt/	objednať sa (k lekárovi)
meal	/mi:l/	pokrm, jedlo
prescription	/prɪ'skrɪpʃən/	recept (predpis)
press	/pres/	stlačiť, tlačiť
tablet	/'tæblət/	tableta
take sb's temperature	/'teɪk ,sʌmbədiz 'tempərətʃə/	odmerať teplotu (komu)
virus	/'vaɪərəs/	vírus

GRAMATIKA

1.2 Present tenses - question forms

Otázky tvoríme rôznymi spôsobmi podľa toho, či sa pýtame na podmet, či predmet. Pri otázkach na podmet nepoužívame pomocné sloveso. Pozri sa na nasledujúce tabuľky s otázkami pre časy: prítomný jednoduchý, prítomný priebehový a predprítomný.

Prítomný čas jednoduchý (Present Simple)

Otázky zisťovacie (Yes/No questions)

Do	I/you/we/they	speak English?
Does	he/she/it	

Otázky doplnňovacie (Wh- questions)

What languages	do	I/you/we/they	speak ?
	does	he/she/it	

Otázky podmetové (Subject questions)

Who		speaks English?
-----	--	------------------------

Prítomný čas priebehový a predprítomný čas (Present Continuous and Present Perfect)

Otázky zisťovacie (Yes/No questions)

Am	I	working now?
Are	you/we/they	
Is	he/she/it	
Have	I/you/we/they	swum in a river?
Has	he/she/it	

Otázky doplnňovacie (Wh- questions)

What	am	I	doing ?
	is	he/she/it	
	are	you/we/they	
	have	I/you/we/they	done ?
	has	he/she/it	

Otázky podmetové (Subject questions)

Who		is working now? has swum in a river?
-----	--	--

Všimnite si pozíciu predložky v slovnom spojení: *listen to music*.

What does Emily listen **to**? / Co Emily poslouchá?

1.5 Verb + -ing form or Verb + to infinitive

Formu slovesa s koncovkou **-ing** používame po nasledujúcich slovesách: *avoid, can't stand, consider, don't mind, enjoy, hate, like, love, miss, prefer, spend (time)*.

I hate wearing a suit and a tie. / Nenávidím nošenie obleku a kravaty.

Väzbu **to infinitív** používame po slovesách: *agree, can't afford, choose, decide, hope, manage, need, pretend, refuse, want, would like, would prefer*.

I can't afford to buy this jacket. / Toto sako si nemôžem dovoliť kúpiť.

1.6 so and such

So and such používame na zdôraznenie slov, pred ktorými tieto výrazy stoja. Oba výrazy do slovenčiny môžeme preložiť ako **tak alebo taký, taká, také**.

So používame pred:

- prídavnými menami bez podstatných mien:

*I love talking with my aunt Tanya. She is **so inspiring**. / Rád sa rozprávam s tetou Táňou. Je **tak/taká inšpirujúca**.*

- výrazmi vyjadrujúci množstvo napr. mnoho/veľa (many/much), za ktorými stojí podstatné meno:

*I'm very happy that **so many friends** are coming to the party. / Som veľmi šťastný, že na oslavu príde **tak veľa kamarátov**.*

*Teenagers don't spend **so much time** watching TV these days. / V dnešnej dobe tínedžeri netravia až **tak veľa času** sledovaním televízie.*

Such používame pred:

- prídavnými menami s podstatnými menami:

*Greg has got **such a comfortable sofa** in his living room. / Gregor má v spálni **také pohodlné kreslo**.*

- podstatnými menami

***Such people** will always help you in need. / **Takí ľudia** vám v núdzi vždy pomôžu.*

*Angela always has **such luck** - she is always in the right place, at the right time. / Angela má **také šťastie**, že je vždy v správny čas na správnom mieste.*

Všimnite si, že po **such**:

- používame neurčitý člen **a/an**, keď stojí pred počítateľným podstatným menom v jednotnom čísle:

*Moving to the UK was **such a good decision** because we live closer to my family now. / Bolo to **také dobré rozhodnutie**, že sme sa presťahovali do **Spojeného kráľovstva**, pretože teraz bývame blízko mojej rodiny.*

*Uncle Tom has **such an interesting life** - he travels a lot. / Strýko Tomáš má **taký zaujímavý život** - veľa cestuje.*

- nepoužívame člen, keď stojí pred podstatným menom v množnom čísle alebo pred nepočítateľným podstatným menom:

*Every morning Josh goes for **such long walks** with his dogs. / Josh chodí každé ráno na **také dlhé prechádzky** so psom.*

*Bob works as a police officer and he often gives people **such bad news** that they feel upset. / Bob pracuje ako policajt a často oznamuje ľuďom **také zlé správy**, že sa rozrušia.*

So a such sa tiež používajú vo výrazoch **so ... that** a **such ... that**, keď chceme zdôrazniť prídavné alebo podstatné meno a zároveň dôsledok udalosti, ktorá je opísaná v hlavnej vete:

*Luckily, my parents bought **such a cheap house that** we've got some money for the furniture. / Rodičia našťastie kúpili **taký lacný dom**, že nám zostali peniaze na nový nábytok.*

*My younger sister has got **so many toys that** my parents want to give some away. / Moja mladšia sestra má **tak veľa hračiek**, že niektoré rodičia chcú darovať.*

2.2 Past Continuous and Past Simple

Minulý čas priebežový (past continuous) používame v úvode nejakého deja, rozprávania, alebo popisu hlavného deja rozprávania:

*At 7 a.m. Doug **was having** breakfast. He **was sitting** at the table and he **was drinking his coffee**. / O siedmej ráno Doug raňajkoval. Sedel za stolom a pil kávu.*

Ďalej tento čas používame, ak hovoríme o deji, ktorého priebeh bol prerušený iným kratším dejom. (=Pre kratšie deje prebiehajúce počas dlhšieho deja používame čas minulý jednoduchý.)

When he **was finishing** his breakfast, Meg **came** into the kitchen. / Keď dojedal raňajky, Meg prišla do kuchyne.

Kladné vety (Affirmative)		Záporné vety (Negative)	
I/He/She/It	was	I/He/She/It	wasn't (was not)
You/We/They	were	You/We/They	weren't (were not)

Otázky zisťovacie (Yes/No questions)		Krátke odpovede (Short answers)	
Was	I/he/she/it	Yes, I/he/she/it was .	No, I/he/she/it wasn't .
Were	you/we/they	Yes, you/we/they were .	No, you/we/they weren't .

Otázky zisťovacie (Yes/No questions)		Podmetové otázky (Subject questions)	
What	was I/he/she/it	Who	was
	were you/we/they		was

2.5 used to

Väzbu **used to** používame pre vyjadrenie dejov a stavov, ktoré boli v minulosti bežné, časté a obvyklé, ale v súčasnosti sa už nedejú:

I **used to play tennis** a lot. / Veľa som hrávala tenis. (=Teraz ho už nehrám buď vôbec, alebo ho hrávam len zriedka.)

He **didn't use to be** so unkind. / Nebýval taký nezdvorilý. (=Teraz je iný, zmenil sa.)

Ak hovoríme o ojedinelom deji, alebo deji, ktorý prebiehal zriedka a nepravidelne, používame čas minulý jednoduchý, avšak nikdy **used to**.

In high school we **went to the mountains** two or three times. / Počas strednej školy sme boli dvakrát alebo trikrát na horách.

Kladné vety (Affirmative)		Záporné vety (Negative)	
I/You/He/She/It/We/They	used to swim.	I/You/He/She/It/We/They	didn't use (did not use) to swim.

Otázky zisťovacie (Yes/No questions)		Krátke odpovede (Short answers)	
Did	I/you/he/she/it/we/they	Yes, I/you/he/she/it/we/they did .	No, I/you/he/she/it/we/they didn't .

Otázky doplňovacie (Wh- questions)		Podmetové otázky (Subject questions)	
Where did	I/you/he/she/it/we/they	Who	used to swim?

2.6 Linkers and time expressions

Spájacie (linkers) a časové výrazy (time expressions) stoja na začiatku hlavnej alebo vedľajšej vety, napr. spojka + podmet + plnovýznamové sloveso.

While (kým/ zatiaľ, čo/ počas toho, čo/medzitým, čo) a when (keď) sa používajú pre spojenie dvoch viet, ktorých dej prebieha v rovnaký čas (súčasne):

While the astronauts were collecting specimens on the Moon, they found some interesting rocks. / Počas toho, čo astronauti zbierali vzorky na mesiaci, našli nejaké zaujímavé kamene.

David became interested in psychology when he was in high school. / David sa začal zaujímať o psychológiu, keď bol na strednej škole.

After (potom, čo), as soon as (hneď ako/akonáhle), before (predtým/predtým než/skôr ako) a when (keď) sa používajú na spojenie dvoch viet, ktorých dej prebieha následne za sebou:

After Mark spent hours observing the work of archaeologists, he realised how important their job is. / **Potom čo** Marek strávil celé hodiny pozorovaním práce archeológov pochopil, ako je ich práca dôležitá.

I checked the price of the new smartphone before I bought it. / Zistil som cenu nového smartphonu predtým, než som si ho kúpil.

As soon as Ann published the photos on her new experiments on social media, she got a lot of positive comments. /

Hneď ako Anna zverejnila fotky o svojich nových experimentoch na sociálnych médiách, dostala mnoho pozitívnych komentárov.

When Sarah received text messages asking for the password to her account, she deleted them straight away. /

Akonáhle Sára dostala smsky, v ktorých sa jej pýtali na heslo k účtu, ihneď ich zmazala.

Nasledujúce spájacie výrazy (linkers) a časové výrazy (time expressions) stoja pred podstatným menom alebo pred výrazmi s podstatným menom: during the holidays (počas prázdnin), for twenty-two days (na dvadsať dva dní), until late evening (do neskorého večera), by the end of the century (do konca storočia).

During (počas) označuje dobu alebo trvanie:

The linguist explored several languages during his stay in India. / Lingvista skúmal viac jazykov počas svojho pobytu v Indii.

Until, till (až do) označuje konkrétne časové obdobie alebo termín:

We didn't do many experiments in Chemistry classes until (till) last year. / Až do minulého roka sme na hodinách chémie nerobili veľa pokusov.

Keď používame predložku **by (do, kým, než)** s podstatným menom, označujeme tým udalosť, ktorá práve prebieha, alebo ktorá skončí pred konkrétnym termínom:

You should get it by Monday. / Mal by si to dostať do pondelka.

By the time we got home, we were tired and hungry. / **Než** sme prišli domov, boli sme unavení a hladní.

3.2 Comparative and superlative adjectives • too and enough

- Ak porovnávame dve osoby alebo veci, používame druhý stupeň prídavného mena (comparative) a výraz **than**: *Daniel Craig is taller than Zac Efron / Daniel Craig je vyšší ako Zac Efron.*
- Pre porovnanie dvoch osôb alebo vecí môžeme použiť aj väzbu **(not) as + prídavné meno + as**: *Rupert Grint is not as famous as Daniel Radcliffe / Rupert Grint nie je taký známy ako Daniel Radcliffe.*
- Tretí stupeň prídavných mien (superlative) vyjadruje skutočnosť, že nejaká osoba alebo vec má najvyššiu mieru určitej vlastnosti (v porovnaní s najmenej dvomi ďalšími osobami alebo vecami): *Sean Connery is the tallest. / Sean Connery je najvyšší.*

Prídavné mená (Adjectives)		Druhý stupeň (Comparative)	Tretí stupeň (Superlative)
Jednoslabičné	young nice hot	younger nicer hotter	the youngest the nicest the hottest
Jedno- a dvojslabičné zakončené na -y	pretty dry	prettier drier	the prettiest the driest

Dvojslabičné a dlhšie	attractive difficult	more attractive more difficult	the most attractive the most difficult
Nepravidelné	good bad far	better worse further	the best the worst the furthest

Pokiaľ hovoríme o určitej vlastnosti, používame **too + prídavné meno** alebo **not + prídavné meno + enough**. **Too** znamená viac, ako chceme alebo potrebujeme. **Not enough** znamená menej, ako je potrebné.
*You're **too young** to watch this film. / Si príliš mladý na to, aby si pozeral tento film.*
*This comedian was **not funny enough**. / Tento komik nebol dosť zábavný.*

3.5 Present Perfect with *just, already, (not) yet* and Past Simple

Predprítomný čas (present perfect) používame, ak hovoríme o udalostiach, ktoré začali a skončili v minulosti, ale nevieme presne kedy, alebo to nie je dôležité. Podstatná je však ich súvislosť s prítomnosťou.
*I **have read** many biographies and autobiographies. / Prečítal som veľa životopisov a autobiografií.*

Obvyklé časové výrazy používané vo vetách s predprítomným časom:

- **ever** (niekedy) - v otázkach:
*Have you **ever** been to an art gallery? / Už si bol niekedy v galérii?*
- **never** (nikdy) - v záporných vetách:
*My grandparents **have never** left England. / Moji prarodičia nikdy neopustili Anglicko.*
- **since then** (od tej doby):
*She won The X Factor in 2006. **Since then** she has sold millions of albums. / V roku 2006 vyhrala X Factor. Od tej doby predala milión albumov.*
- **already** (už) a **just** (práve) - hlavne v kladných oznamovacích vetách:
*I **have already** seen this film. / Už som ten film videl.*
*They **have just** left. / Práve odišli.*
- **yet** (už / ešte nie) - v záporných vetách, otázkach a vždy na konci vety:
*I **haven't** seen her **yet**. / Ešte som ju nevidel.*
*Has she written any songs **yet**? / Už napísala nejaké pesničky?*

Keď chceme vyjadriť, kedy sa nejaký dej odohral, použijeme minulý čas jednoduchý. Rovnako ho používame v otázkach s opytovacím zámenom when.

*She **won** a Grammy in 2009. / V roku 2009 vyhrála cenu Grammy.*
*When **did** you **see** Blur play live? / Kedy ste videli Blur hrať naživo?*

3.6 *too* and *not enough*

Too (príliš) a **(not) enough** (nie dosť/dosť/dostatok) používame k porovnávaní a k vyjadreniu miery (koľko, do akej miery). **Too** vyjadruje, že je niečoho viacej než potrebujeme alebo chceme. **Enough** znamená, že je niečoho toľko, koľko potrebujeme. **Not enough**, že je niečoho menej, ako potrebujeme alebo chceme.

Too (príliš) používame:

- pred prídavnými menami:
*The painting is **too dark**, and I can't see what's in it. / Malba je **príliš tmavá** a nevidím, čo je na nej.*
- Too** má záporný význam, keď sa používa v kladnej vete a kladný význam, keď sa používa v zápornej vete:
*The plot **is too complex** - I can't understand it. / **Dej je príliš zložitý** - nerozumiem mu.*
*The plot **isn't too complex** - it's easy to follow it. / **Dej nie je príliš zložitý** - je ľahké ho sledovať.*
- s podstatnými menami, vo výrazoch **too many/much** (príliš veľa/priveľa):
*There are **too many horror films** at the cinema these days. / V dnešnej dobe je v kinách **príliš veľa hororov**.*
*The artist didn't give **too much advice** to the kids so they painted how they liked. / Umelec **nedával deťom príliš veľa rád**, tak maľovali, ako sa im páčilo.*

Enough (dosť, dostatok) / **not enough** (nie dosť, nedostatok) používame:

- za prídavnými menami:
*The special effects weren't **realistic enough** so the film wasn't very popular. / Film nebol veľmi populárny, pretože špeciálne efekty neboli **dost' realistické**.*
- pred podstatnými menami:
*I think there are **enough cooking programmes** on TV nowadays. / Myslím si, že v televízii je **dost' programov o varení**.*

Enough (dostatok) má kladný význam, keď sa používa v kladnej vete a záporný význam, keď sa používa v zápornej vete:

*We **had enough** photos to prepare the exhibition. / **Mali sme dostatok** fotiek, aby sme pripravili výstavu.*

*We **didn't have enough** photos to prepare the exhibition. / **Nemali sme dostatok** fotiek, aby sme pripravili výstavu.*

4.2 Present Perfect with *for* and *since*

Predprítomný čas (present perfect) používame, ak hovoríme o stavoch a dejoch, ktoré začali v minulosti a stále trvajú. Pre tieto situácie často používame výrazy **for** a **since**.

- **Since** označuje okamih alebo časové obdobie, keď dej začal:
***since** 2000/Monday/last summer/my birthday. / od roku 2000/pondelka/minulého leta/mojich narodenín.*
- **For** sa vzťahuje k časovému úseku medzi minulosťou a prítomnosťou (a vyjadruje, ako dlho už daná situácia trvá):
***for** five minutes/two weeks/a long time/ages. / už päť minút/dva týždne/dlho/celú večnosť.*

*My parents **have had** this house **since** 1990. / Moji rodičia majú tento dom už od roku 1990.*

*I **have known** Carol **for** ten years. / Poznám Carol už desať rokov.*

***How long** have you lived in this house? / Ako dlho už v tomto dome bývate?*

4.5 Present Continuous, *be going to* and *will*

- Prítomný čas priebehový (present continuous) používame pre deje v budúcnosti, ktoré už máme dopredu naplánované alebo dohodnuté:

*I can't go shopping tomorrow at five. I'm **playing** tennis with Joy. / Nemôžem ísť zajtra o 5 -tej nakupovať. Hráme s Joy tennis. (=Už sme sa na tom s Joy dohodli)*

- Ak hovoríme o zámeroch alebo plánoch, použijeme väzbu **be going to + infinitív**
***Are you going to invite** your aunt to the party? / Chystáš sa pozvať svoju tetu na oslavu?*

- Väzbu **will + infinitív** používame vtedy, keď hovoríme o okamžitých rozhodnutiach niečo urobiť. Často tiež používame **will** s výrazom **I think**:

*I think I'll **ask** Luke for help. / Myslím, že požiadam Luka o pomoc.*

4.6 Adverbs

Príslovky (adverbs) používame:

- so slovesami:
*Are you **sitting comfortably**? / **Sedíš pohodlne**?*
- s prídavnými menami:
*The living room is **really beautiful**. / Obývacia izba je **skutočne nádherná**.*
- s ďalšími príslovkami:
*We drove **incredibly slowly** because of the traffic jams. / Išli sme **neuveriteľne pomaly** kvôli dopravným zápchám.*

Príslovky sa obvykle tvoria pridaním koncovky **-ly** k prídavnému menu, napr. soft - **softly**.

V iných prípadoch platí:

- prídavné mená končiace na **-le**: **-e** sa menia na **-y**, napr. *possible* - *possibly*,
- prídavné mená končiace spojovníkom + **-y**: **-y** sa mení na **-i** a pridáme **-ly**, napr. *happy* - *happily*.

Niektoré príslovky majú rovnaký tvar ako prídavné mená, napr. *hard* - *hard*, *fast* - *fast*, *late* - *late*, *early* - *early*, *low* - *low*.

Príslovky rozvíjajú a určujú slovesá:

- stoja hneď za slovesom:
*She **dances beautifully**. / **Tancuje nádherne**.*

- stoja za predmetom, ktorý stojí hneď za slovesom:

We **ate our breakfast quickly** and left for our holidays. / **Rýchlo sme zjedli raňajky** a odcestovali na prázdniny.

Druhý stupeň (comparative) príslovky tvoríme pomocou **more** a tretí stupeň (superlative) pomocou **the most**:
beautifully - **more beautifully** - **the most beautifully**.

Príslovky, ktoré majú rovnaký tvar ako prídavné mená, sa stupňujú ako prídavné mená: *low* - *lower* - *the lowest*.

Niektoré príslovky majú nepravidelné stupňovanie:

- well - better - the best
- badly - worse - the worst.

Príslovky miery (adverbs of degree) môžu rozvíjať prídavné mená (adjectives) aj iné príslovky (adverb), pred ktorými stoja:

- a little/a bit/slightly (málo, trochu):

Sue says that living in the suburbs is **slightly better** now because there are more shops. / Zuzana hovorí, že život na predmestí je teraz o **trochu lepší**, keďže tam majú viac obchodov.

- quite/rather/pretty (celkom):

Since we redecorated the room, it looks **pretty good**. / Izba vyzerá **celkom dobre** od tej doby, čo sme ju vymaľovali.

- really/extremely/completely (naozaj/veľmi/úplne):

You need to move this chest of drawers **extremely carefully** because it is an antique. / Túto komodu musíš presunúť **veľmi opatrne**, pretože je to starožitnosť.

5.2 First Conditional

Podmienkové vety 1. typu (first conditional) používame, ak hovoríme o možných dôsledkoch nejakého deja.

Tieto podmienkové vety sa vzťahujú k budúcnosti:

If I tell them the truth, they won't believe me. / Keď im poviem pravdu, nebudú mi veriť.

Vo vedľajšej vete so spojkou **if** vyjadrujeme podmienku deja a použijeme prítomný čas jednoduchý. Pre popis dôsledku deja použijeme v hlavnej vete budúci čas, spravidla **will/won't**.

Ak je veta vedľajšia so spojkou **if** na začiatku súvetia, je oddelená čiarkou.

If + prítomný čas jednoduchý
(podmienka)

If he works hard,
Ak bude usilovne pracovať,

will/won't + infinitív
(dôsledok)

He will pass his exams
Zloží skúšky,

will/won't + infinitív
(dôsledok)

he will pass his exams.
zloží skúšky.

If + prítomný čas jednoduchý
(podmienka)

if he works hard.
ak bude usilovne pracovať.

5.5 Defining Relative clauses

V určujúcich vzťažných vetách (defining relative clauses), ktoré oznamujú zásadné informácie o osobe, veci alebo mieste, používame nasledujúce vzťažné zámena:

- **who** a **that**, ak odkazujeme na osoby:

This is the teacher **who/that** teaches my class. / To je učiteľ, ktorý učí moju triedu.

- **which** a **that**, ak odkazujeme na veci:

Is this the laptop **which/that** you ordered? / Je to ten laptop, ktorý si si objednal?

- **where**, ak hovoríme o miestach:

We're going to visit the school **where** my mum taught for twenty years. / Chystáme sa navštíviť školu, kde moja maminka učila dvadsať rokov.

Vzťažné zámená (relative pronouns) *who*, *which* a *that* obvykle stoja za podstatným menom, ku ktorému sa vzťahujú.

Tieto zámená môžeme vynechať, keď po nich nasleduje osobné zámeno alebo podstatné meno.

5.6 Future time and conditional clauses

Budúci čas a podmienkové súvetia (Conditional clauses) začínajú na:

- **if (pokud, kedyž, jestliže):** *If Mark doesn't hand in his homework today, his maths teacher will get really angry. / Ak Marek dnes neodovzdá domácu úlohu, jeho učiteľ matematiky sa naozaj nahnevá.*
- **unless (pokiaľ ne, ak ne):** *Amy will not make any progress unless she works systematically. / Amy neurobí žiadny pokrok, pokiaľ nebude pracovať systematicky.*

Časové vedľajšie vety (Time clauses) začínajú na:

- **when (keď, kým):** *When the new term starts, the teachers will attend a conference. / Kým začne nový semester, učitelia sa zúčastnia konferencie.*
- **before (predtým, než/skôr ako):** *Before I take Chemistry and Physics for my A levels, I will talk to my teachers. / Predtým, než si vyberiem chémiu a fyziku na maturitnú skúšku, poradím sa s učiteľom.*
- **after (potom, čo):** *After you mark your students' homework, you will know where they tend to make most mistakes. / Potom, čo skontroluješ domáce úlohy študentom zistíš, kde obvykle robia najviac chýb.*
- **as soon as (akonáhle, hneď ako):** *The kids will feel better as soon as the school breaks up for holiday. / Deti sa budú cítiť lepšie, akonáhle skončí školský rok a začnú sa prázdniny.*

Vo vedľajších vetách podmienkových a časových **používame** prítomný jednoduchý čas (Present Simple) a **nikdy nepoužívame** budúce časy (Future Tenses).

Vedľajšia veta
(Subordinate clause)

Hlavná veta
(Main clause)

if
unless
when
before
after
as soon as

+ prítomný jednoduchý čas
(Present Simple)

will/won't + verb

My sister will never succeed unless she learns from her mistakes. / Moja sestra nikdy neuspее, pokiaľ sa nepoučí zo svojich chýb.

Veta môže začať hlavnou, alebo vedľajšou vetou. Keď veta začína vedľajšou vetou (podmienkovou alebo časovou), píše sa za ňou čiarka. Keď však veta začína hlavnou vetou, čiarku za ňou nepíšeme:

I will let you know about the time of our meeting as soon as I get my new timetable. / Dám ti vedieť termín našej schôdzky, akonáhle budem mať nový rozvrh.

As soon as I get my new timetable, I will let you know about the time of our meeting. / Hneď ako budem mať nový rozvrh, dám ti vedieť termín našej schôdzky.

6.2 Second Conditional

Podmienkové vety 2. typu (second conditional) používame, ak hovoríme o:

- situáciách a dejoch v prítomnosti, ktoré si iba predstavujeme:
If I were rich, I would live in a huge house. / Keby som bol bohatý, býval by som v obrovskom dome.
- nepravdepodobných situáciách a dejoch v budúcnosti:
If he left home earlier, he would never be late for work. / Keby odišiel z domu skôr, nikdy by neprišiel neskoro do práce.

Vo vedľajšej vete používame po spojke **if** minulé čas jednoduchý a v hlavnej vete popisujúcej dôsledok modálne sloveso **would/wouldn't**.

Ak je veta vedľajšia so spojkou **if** na začiatku súvetia, je oddelená čiarkou.

If + minulý čas jednoduchý (podmienka)

If Sue **knew** Italian,
Keby Sue vedela po taliansky

would/wouldn't + infinitív (dôsledok)

Sue **would apply** for this job
Sue by sa o tú prácu uchádzala,

would/wouldn't + infinitív (dôsledok)

she'd **apply** for this job.
o tú prácu by sa uchádzala.

if + minulý čas prostý (podmienka)

if she **knew** Italian.
keby vedela po taliansky.

V podmienkových vetách 2. typu používame *was* alebo *were* po zámenách *I, he, she* a *it*. Vo formálnejších situáciách je viac vhodné *were*.

Nezabudnite používať *were* vo frázei *If I were you*:

If I were you, I would tell him the truth. / Byť tebou, povedal by som mu pravdu.

6.5 Modal verbs for obligation and permission

Ak chceme vyjadriť povinnosť (obligation) alebo nutnosť, používame:

- **must**, hlavne ak hovoríme o niečom, čo sami považujeme za nutné:
*I **must** talk to her right now.* / Musím sa s ňou teraz hneď porozprávať. (=Považujem to za nutné.)
- **have to**, hlavne ak hovoríme o niečom, čo je nevyhnutné kvôli nejakému pravidlu alebo nariadeniu:
*My brother **has to** wear a suit to work.* / Môj brat musí nosiť v práci oblek. (=Také sú pravidlá.)
- **need to**:
*Neil often **needs to** do overtime.* / Neil musí často pracovať nadčas.

Ak chceme povedať, že niečo povinné alebo nutné nie je, používame:

- **don't have to**:
*A teacher **doesn't have to** do physical work.* / Učiteľ nemusí pracovať manuálne.
- **don't need to/needn't**:
*You **needn't** come to the office. You can work from home.* / Nemusíte chodiť do kancelárie. Môžete pracovať doma.
*You **don't need to** write the essay again.* / Nemusíš tu esej písať znova.

Pre vyjadrenie toho, čo je dovolené (permission), používame **can**:

*Journalists **can** work flexible hours.* / Novinári môžu mať pohyblivú pracovnú dobu.

Ak hovoríme o niečom, čo nie je dovolené, používame:

- **can't**:
*I **can't** leave the office during office hours.* / Počas úradných hodín nemôžem opustiť kanceláriu.
- **mustn't**:
*You **mustn't** check your private email at work.* / V práci sa nesmiete venovať svojim súkromným emailom.

6.6 Adjectives ending in -ed and -ing

Prídavné mená (adjectives) končiace na **-ed** a **-ing** sa tvoria z rovnakého slovesa:

amuse - amusing - amused / baviť/zabávať - zábavný - pobavený
motivate - motivating - motivated / motivovať - motivujúci - motivovaný
terrify - terrifying - terrified / vydesiť - desivý - vydesený

Niektoré prídavné mená končiace na **-ed** nemajú **-ing** ekvivalent:

ashamed (zahanbený), delighted (potešený), relieved (upokojený).

Prídavné mená končiace na **-ing** používame na opis:

- ľudí: *A **growing child** needs to eat a lot.* / **Rostúce dieťa (dieťa, ktoré rastie)** potrebuje veľa jesť.
- vecí/miest: ***My new office** is rather **depressing**. It's very small and dark.* / **Moja nová kancelária** je naozaj **skľučujúca**. Je veľmi malá a tmavá.
- udalostí: ***The first job interview** is usually **challenging**, especially if the candidates aren't very well prepared.* / **Prvý pracovný pohovor** býva obvykle **náročný** zvlášť vtedy, keď kandidáti nie sú veľmi dobre pripravení.

Prídavné mená (adjectives) končiace na **-ed** používame na opis:

- stavu ľudí alebo vecí: **The instructor** was a **determined** person, who wanted to teach us some new skiing techniques. / **Inštrktor** bol **odhodlaný** človek, ktorý nás chcel naučiť niekoľko nových lyžiarskych techník.
- emócií a citov: **Maria** looked rather **confused** when she first arrived in our office. / **Mária** vyzerala dosť **zmätená**, keď po prvýkrát vstúpila do našej kancelárie.

7.2 The Passive

Trpný rod (the passive) používame vtedy, keď je samotný dej dôležitejší ako jeho pôvodca. Pokiaľ chceme doplniť informácie o pôvodcovi deja, použijeme predložku **by**. Trpný rod tvoríme pomocou správneho tvaru slovesa be a prídavného minulého významového slovesa:

*This shopping mall **is visited by** about 50,000 people every day. / Toto nákupné centrum je každý deň navštevované asi 50 000 ľuďmi.*

*How many languages **are spoken** in the USA? / Koľkými jazykmi sa hovorí v USA?*

Present Simple

Tea **is grown** in India.

Čaj je pestovaný v Indii.

Cars **are not repaired** here.

Autá sa tu neopravujú.

Where **are** the tickets **sold**?

Kde sa predávajú lístky?

I **was offered** a job.

Bola mi ponúknutá práca.

Past Simple

These tablets **were not produced** in China.

Tieto tabletky neboli vyrobené v Číne.

Where **was** our car **made**?

Kde bolo vyrobené naše auto?

Present Perfect

The house in High Street **has been sold**.

Ten dom na High Street bol už predaný.

We **have not been informed** about the change.

O zmene sme neboli informovaní.

Has he been invited to Kerry's wedding?

Bol pozvaný na Kerryinu svadbu?

Modal verbs

Conditions **must be improved**.

Podmienky musia byť zlepšené.

Parcels **can be sent** at the post office.

Balíky môžu byť posielané na pošte.

Do the rooms **need to be cleaned** every day?

Musia byť izby upratované každý deň?

7.5 Quantifiers

Ak hovoríme o nejakom množstve niečoho, používame nasledujúce výrazy vyjadrujúce počet (quantifiers):

Počítateľné podstatné mená
(Countable nouns)

How many? / Kol'ko?

How many friends have you got?

Kol'ko máš priateľov?

(very) few / (vel'mi) málo

I've got (very) few friends. / Mám (vel'mi) málo priateľov.

Nepočítateľné podstatné mená
(Uncountable nouns)

How much? / Kol'ko?

How much money have you got?

Kol'ko máš peňazí?

(very) little / (vel'mi) málo

I've got (very) little money. / Mám (vel'mi) málo peňazí.

a few / trochu

I've got **a few** friends. / Mám niekoľko/pár priateľov.

some / nejaké

I've got **some** friends. / nejakých priateľov.

many / veľa, mnoho

Have you got **many** friends? Máš veľa priateľov?
I haven't got **many** friends. Nemám mnoho priateľov.

A lot of/lots of / príliš veľa, priveľa

I've got **a lot of/lots of** friends. / Mám spoustu priateľ.

too many / príliš veľa

I've got **too many** friends. / Mám veľa priateľov.

any / nejaké

Have you got **any** friends? / Máš nejakých priateľov?

any / žiadne

I haven't got **any** friends. / Nemám žiadnych priateľov.

a little / trochu

I've got **a little** money. / Mám trochu peňazí.

I've got **some** money. / Mám nejaké peniaze.

much / veľa

Have you got **much** money? / Máš veľa peňazí?
I haven't got **much** money. / Nemám veľa peňazí.

I've got **a lot of/lots of** money. / Mám veľa peňazí.

too much / príliš veľa, priveľa

I've got **too much** money. / Mám príliš veľa peňazí.

Have you got **any** money? / Máš nejaké peniaze?

I haven't got **any** money. / Nemám žiadne peniaze.

7.6 Indefinite pronouns

Neurčité zámená (indefinite pronouns) používame, keď nehovoríme o konkrétnych ľuďoch, veciach alebo miestach. Všetky neurčité zámená sa používajú so slovesom v jednotnom čísle.

Everybody is fashionable in their own way. / Každý je moderný svojim vlastným spôsobom.

People (Ľudia)	Things (Veci)	Places (Miesta)
someone/somebody (niekto)	něco (niečo)	somewhere (niekde)
anyone/anybody (nikto, niekto, ktokoľvek)	anything (nič, niečo, čokoľvek)	anywhere (nikde, niekde, kdekoľvek)
no one/nobody (nikto)	nothing (nič)	nowhere (nikde)
everyone, everybody (každý)	everything (všetko)	everywhere (všade)

Someone/somebody, something a somewhere používame v kladnej vete a v žiadosti/ponuke:
Somebody has left their receipt on the counter. / Niekto nechal účtenku na pulte.

*Anybody/anyone, anything, anywhere používame v zápornej vete a v otázke:
I haven't bought anything made of leather for a long time. / Dlho som si nekúpil nič z kože.

No one/nobody, nothing, nowhere používame v kladnej vete, ktorá má záporný význam:
I'm not going to the shopping centre today. There will be nowhere to park. / Dnes nepôjdem do nákupného centra. Nebude tam žiadne miesto na parkovanie.

V anglickej vete nemôžeme používať dva zápory: *I haven't bought nothing. There will not be nowhere to park.*, na rozdiel od slovenčiny: **Nekúpil som nič. Nebude tam žiadne miesto na parkovanie.**

None (of) používame, keď hovorím o troch a viacerých veciach alebo ľuďoch. Po **none** už nepoužívame podstatné meno:
I was looking for some comfortable high heels but I found none. / Hľadala som nejaké pohodlné lodičky na podpätku, ale žiadne som nenašla.

Po **none of** používame člen s podstatným menom (article + noun): none of the people, prívlastňovacie zámeno (possessive adjective): none of my friends, alebo osobné zámeno (personal pronoun): none of us. Za podstatnými menami v množnom čísle môže stáť sloveso v jednotnom alebo množnom čísle (oboje je správne):
None of her children is/are into trade. / Žiadne z ich detí sa nezaujíma/nezaujímajú o obchodovanie.

Neurčité zámená môžeme rozvíjať:

- neurčitkom (infinitive):
*There is **nobody to go** window shopping with me. / Nikto nechce so mnou chodiť po obchodoch.*
- prídavným menom (adjective):
*Joan needs to go **somewhere quiet** to rest after work. / Joan potrebuje ísť **niekam**, kde je ticho, aby si oddýchla po práci.*
- vzťažným zámenom (relative pronoun) who, which, that:
*A debtor is **somebody who** has spent more money than he or she has got. / Dlužník je **niekto, kto** utratil viac peňazí než má.*

8.2 Past Perfect

Predminulý čas (past perfect) používame, ak hovoríme o udalosti, ktorá sa odohrala v minulosti ešte pred nejakou inou udalosťou. Dej vyjadrený pomocou predminulého času predchádzal deju vyjadrenému minulým časom jednoduchým:

*When the police caught the thief, he **had** already **stolen** five computers. / Keď polícia zlodēja chytila, ukradol už päť počítačov. (Ku krádežiam došlo ešte predtým, než polícia zlodēja chytila.)*

Všimnite si, ako použitie predminulého času môže zmeniť význam viet:

*The children **went** to sleep when we came. / Deti išli spať, keď sme prišli. (=Najskôr sme prišli, a potom išli deti spať.)*

*The children **had gone** to sleep when we came. / Deti už išli spať, kým sme prišli. (=Keď sme prišli, deti už spali.)*

Často používame s predminulým časom predložku **by**, napr. *by the age of six, by the time I was six, by 1978:*

By the time I was six, I had learnt to read. / Naučil som sa čítať, ešte pred mojím šiestym rokom.

Kladné vety (Affirmative)		Záporné vety (Negative)	
I/You/He/She/It/ We/They	had watched TV.	I/You/He/She/It/ We/They	hadn't (had not) watched TV.
Otázky zisťovacie (Yes/No questions)		Krátke odpovede (Short answers)	
Had	I/you/he/she/it/ we/they watched TV?	Yes, I/you/he/she/it/we/they had.	No, I/you/he/she/it/we/they hadn't.
Otázky doplňovacie (Wh- questions)		Otázky podmětné (Subject questions)	
What had	I/you/he/she/it/ we/they watched TV?	Who had watched TV?	

8.5 Reported Speech

Ak chceme vyjadriť to, čo povedal niekto iný, môžeme použiť:

- priamu reč (direct speech):
*'We **are looking** for the criminal.'* / „Hľadáme páchatela.“
*They said, 'We **are looking** for the criminal.'* / Povedali: „Hľadáme páchatela.“
- nepriamou rečou (reported speech) ktorú používame s väzbami:
say (that) - povedať, že... alebo **tell somebody (that)** - povedať niekomu, že...
'The party is great.' / „Ten večierok je skvelý.“
-> *She said (that) the party was great. / Povedala, že ten večierok je skvelý.*
'I forgot to lock the front door.' / „Zabudol som zamknúť hlavné dvere.“
-> *He told me (that) he had forgotten to lock the front door. / Povedal mi, že zabudol zamknúť hlavné dvere.*

V nepriamej reči prichádza ku zmenám:

- časov

Priama reč (Direct Speech)	~>	Nepriama reč (Reported Speech)
Present Simple Sam: 'I work.' Sam: 'Sue doesn't work.'	~>	Past Simple Sam said (that) he worked. Sam said (that) Sue didn't work.
Present Continuous Sam: 'I'm working.' Sam: 'Sue isn't working.'	~>	Past Continuous Sam said (that) he was working. Sam said (that) Sue wasn't working.
Present Perfect Sam: 'I've worked.' Sam: 'Sue hasn't worked.'	~>	Past Perfect Sam said (that) he had worked. Sam said (that) Sue hadn't worked.
Past Simple Sam: 'I worked.' Sam: 'Sue didn't work.'	~>	Past Perfect Sam said (that) he had worked. Sam said (that) Sue hadn't worked.
can Sam: 'I can work.' Sam: 'Sue can't work.'	~>	could Sam said (that) he could work. Sam said (that) Sue couldn't work.

- zámien a ďalších určujúcich výrazov

'My brother has bought a new car.' ~> She said that **her** brother had bought a new car. / „Môj brat si kúpil auto.“ ~> Povedala, že jej brat si kúpil nové auto.

8.6 Phrasal verbs

Frázové slovesá (Phrasal verbs) sa skladajú z hlavného slovesa (main verb) a predložky (preposition) alebo príslovky (adverb), napr. look (main verb) + for (preposition) = look for (hľadať).

Typy frázových slovies:

- bez predmetu: napr. join in (pridať sa k), work out (cvičiť, makať), fit in (zapadnúť medzi, nájsť si čas na), pass out (omdlieť):
How often do you **work out** in the gym? / Ako často **cvičíš** v posilňovni?
Yesterday was very hot and a few people **passed out** because of that. / Včera bolo veľmi teplo a niekoľko ľudí kvôli tomu **omdlelo**.
- s predmetom, ktorý stojí za frázovým slovesom alebo medzi hlavným slovesom a predložkou. Ak u takého frázového slovesa používame zámená (him, them, it, ...), môžu stáť iba medzi hlavným slovesom a predložkou:
I **took up** handball and rugby at the same time. / Začal som chodiť súčasne na volejbal a ragby.
I **took** handball and rugby **up** at the same time. / Začal som chodiť súčasne na volejbal a ragby.
I **took** them **up** at the same time. / Začal som na nich chodiť súčasne.
~~I **took up** them at the same time.~~
- s predmetom (podstatné meno alebo zámeno):
Every spring my brother **suffers from** an allergy. / Môj brat trpí na alergiu každú jar.
Every spring my brother **suffers from** it. / Môj brat na ňu trpí každú jar.

Frázové slovesá sa môžu skladať aj z troch častí a za nimi stojí predmet (podstatné meno alebo zámeno), napr. look forward to something (tešiť sa na niečo):

main verb + adverb + preposition + object:

We **look forward to** playing basketball in our new court. / **Tešíme sa**, že si zahráme basketbal na novom ihrisku.

SKÚŠKOVÉ STRATÉGIE

Pracovný zošit k učebnici Focus vám prináša cvičenia, ktoré vám pomôžu nielen pri príprave na maturitnú skúšku, ale aj pri príprave na medzinárodné jazykové skúšky, napr. Cambridge English: Preliminary (PET), Cambridge English: First (FCE), Trinity a PTE (Pearson Test of English).

Pracovný zošit obsahuje cvičenia, ktoré vás budú pripravovať na všetky časti skúšky: Počúvanie (Listening), Čítanie (Reading), Test jazykovej kompetencie (Use of English), Ústny prejav (Speaking) aj Písomný prejav (Writing). Cvičenia, ktoré sú vhodné pre prípravu na maturitu, sú v každej lekcii označené ako FOCUS ON Maturita.

V maturitnom teste a vo vyššie vymenovaných medzinárodných skúškach (čiže aj vo vašej učebnici a pracovnom zošite) sa bude objavovať niekoľko typov úloh. Na nasledujúcich stránkach nájdete užitočné rady a tipy, ako k jednotlivým typom skúškových úloh pristupovať.

POČÚVANIE (LISTENING)

AKO POSTUPOVAŤ

- Pred počúvaním si pozorne prečítajte zadanie a všetky otázky/ výroky. Následne sa pokúste odhadnúť obsah toho, čo budete počuť (napr. koľko hovoriacich budete počuť, aké slovné obraty budú asi používať apod.).
- Nezabudnite, že nahrávku si vypočujete dvakrát. Počas prvého počúvania si čítajte otázky/výroky a robte si k nim vlastné poznámky.
- Pred druhým počúvaním si prečítajte otázky znovu a sústreďte sa hlavne na tie, na ktoré alebo nemáte žiadnu odpoveď, alebo si s odpoveďou nie ste istí.
- Počas druhého počúvania si všetko doplňte, prípadne opravte a následne skontrolujte.

ČOHO SA VYVAROVAŤ

- Nebojte sa pokiaľ niektorým slovám nerozumiete. K tomu, aby ste úlohu úspešne splnili, nemusíte rozumieť úplne každému slovu.
- Pokiaľ nerozumiete niektorej časti nahrávky hneď na prvýkrát, nevzdávajte sa. Ďalšiu šancu budete mať pri druhom počúvaní. Navyše vám pomôže aj to, že ste porozumeli ostatným častiam nahrávky.
- Nevenujte príliš veľa času otázkam, na ktoré neviete odpovedať. Budete mať možnosť sa k nim vrátiť neskôr. Prejdite radšej k ďalšej otázke.
- Žiadnu otázku nenechávajte bez odpovede. Ak si nie ste istí, pokúste sa odpoveď odhadnúť.

1 ÚLOHY S VÝBEROM ODPOVEDÍ

- Pamätajte si, že otázky sú obvykle kladené v rovnakom poradí, v akom sú v nahrávke radené informácie, ku ktorým sa otázky vzťahujú.
- Pri prvom počúvaní si na otázky stručne odpovedzte vlastnými slovami. Potom porovnajte svoju odpoveď s odpoveďami v ponuke a vyberte tú, ktorá sa s vašou najviac zhoduje.
- Pozor na odpovede, ktoré vyzerajú a znejú takmer identicky ako informácie v nahrávke – často sú nesprávne. Každá z ponúkaných odpovedí sa bude
- k nahrávke pravdepodobne nejakým spôsobom vzťahovať, ale len jedna bude konkrétnej otázke vyhovovať úplne presne. Všímajte si hlavne synonymá, antonymá viet v zápore.
- Niekedy nie je odpoveď v nahrávke povedaná priamo, ale je nutné odvodiť ju z počutého. Ak si nie ste odpoveďou istí, skúste odpovede z ponuky postupne vyradovať: najskôr vyradíte tie, ktoré sú určite nesprávne, potom tie, ktoré sú menej pravdepodobné, až vám zostane len jedna možnosť.
- Pri úlohách vzťahujúcich sa k rozhovoru dávajte pozor, aby sa otázka a odpoveď týkala správneho hovoriaceho. Môžete počuť aj ďalšie z možností v ponuke odpovedí, nebudú však patriť k otázke, na ktorú sa vás pýtajú.

2 VOLBA Z DVOCH MOŽNOSTÍ - PRAVDA/NEPRAVDA

- Pamätajte si, že otázky sú uvedené obvykle v rovnakom poradí, v akom sú v nahrávke uvedené informácie, ku ktorým sa otázky vzťahujú.
- Pri rozhodovaní, či je výrok pravdivý alebo nepravdivý, vychádzajte viac z informácie v nahrávke, ako z vlastných vedomostí a skúseností.
- Nezabúdajte, že výrok v otázke nebude mať totožné znenie ako informácia
- v nahrávke. Slová a slovné spojenia budú často parafrázované, nahradené inými tak, aby bol zmysel zachovaný. Všímajte si hlavne synonymá, antonymá a vety v zápore.

3 DOPLŇOVANIE VIET/POZNÁMOK

- V teste sa môžu objaviť úlohy, v ktorých doplňujete vetu alebo poznámku, obvykle jedným až piatimi slovami. Slová, ktoré máte použiť, v nahrávke určite zaznie, ale zvyšok vo vašom súbore odpovedí bude parafrázovaný (tzn. vyjadrený inými slovami).
- Pokiaľ dopĺňate bežné slová, bude uznaná odpoveď s úplne bezchybným pravopisom. Mená môžu byť hláskované, počúvajte preto pozorne. Nepresný pravopis napr. v zložitých zemepisných názvoch, ktoré neboli hláskované, môžu byť tolerované.
- Pred prvým počúvaním si vety k dopĺňovaniu pozorne prečítajte, aby ste mali predstavu, o čom nahrávka je. To vám tiež pomôže rozpoznať časť počúvaného textu, v ktorom sa hľadaná informácia pravdepodobne nachádza.
- Snažte sa z viet odhadnúť, aké informácie máte zachytiť – či pôjde o osobu, miesto, číselný údaj, dátum, meno apod. Buďte opatrní – niekedy môžete mať správny odhad, že pôjde napr. o meno. V nahrávke ale môže zaznieť niekto ko mien za sebou a len jedno z nich sa bude do kontextu dopĺňovanej vety hodiť.

4 PRIRAĐOVANIE ODPOVEDÍ

- V tejto úlohe budete mať zväčša za úlohu priradiť rôzne informácie či výroky k rôznym hovoriacim postavám.
- Je dôležité nezabudnúť, že ponuka odpovedí je navýšená o možnosti, ktoré nevyužijete. Budete ich musieť vyradiť.
- Pokiaľ potrebujete v nahrávke k vyriešeniu úlohy identifikovať osobu alebo miesto, snažte sa pri počúvaní zachytiť typické výrazy obvykle s ľuďmi a miestami spájané. Niekedy vám môže pomôcť s nájdením správnej odpovede aj jediná charakteristická fráza.
- Ak máte za úlohu priradiť k určitým častiam nahrávky vždy jednu kľúčovú vetu z daného výberu, snažte sa pre seba zhrnúť obsah každej časti a potom priradiť vetu, ktorá obsahu danej časti najviac zodpovedá.
- Nenechajte sa pomýliť, pokiaľ o rovnakom probléme v nahrávke hovorí viac osôb. Pri výbere odpovede sa sústreďte len na osobu, ktorá je v otázke spomenutá, a na jej postoj. Názor ostatných hovoriacich nie je pre odpoveď na zadanú otázku určujúca.
- Niekedy je lepšie sa počas prvého počúvania zamerať len na hlavnú myšlienku a až potom si prečítať možné odpovede. Vyskúšajte si, ktorá stratégia vám vyhovuje lepšie.

ČÍTANIE (READING)

AKO POSTUPOVAŤ

- Skôr ako začnete riešiť úlohy v časti venovanej čítaniu, prečítajte si pozorne pokyny. Zadanie úlohy ovplyvní ako najlepšie pri čítaní a práci s textom postupovať.
- Snažte sa rozpoznať, o aký druh textu sa jedná, a odhadnúť, aké informácie môžete očakávať.
- Text si pred odpoveďami na otázky celý prečítajte a urobte si rámcovú predstavu o jeho obsahu. Toto rýchle zoznámenie sa s textom vám neskôr pomôže identifikovať, v ktorej časti máte hľadať odpovede na zadané otázky.
- Všímajte si v texte všetko, čo vám pomôže mu porozumieť – rôzne narážky, odkazy, titulky, prípadne prislúchajúce fotografie a iné vizuálne doplnky.
- Prvá veta v odseku vám napovie, aký bude jeho obsah.
- Podčiarknite si tie časti textu, ktoré sa k otázkam vzťahujú – či už jednotlivé slová, frázy, vety alebo aj celé odseky.

ČOHO SA VYVAROVAŤ

- Nesnažte sa porozumieť každému slovu. Pre splnenie úlohy to nie je potrebné. Pokúste sa význam neznámych slov odhadnúť (napr. z kontextu, gramatického tvaru, podobnosti s inými slovami alebo iným jazykom).
- Žiadnu otázku nenechávajte bez odpovede. Ak si nie ste istí, pokúste sa odpoveď odhadnúť.
- Nevenujte priveľa času len jednej čiastočnej úlohe alebo otázke. Pamätajte si, že čas je striktno vymedzený a vy počas neho musíte vyriešiť a zodpovedať všetky úlohy.

1 ÚLOHY S VÝBEROM ODPOVEDÍ

- Vyberte časti textu, ktoré sa vzťahujú k zadaným otázkam. Nezabudnite, že môže ísť o časti rôzne dlhé - od jedného slova cez frázu až k celému odseku.
- Sústreďte sa v odseku alebo vo vete na detaily. Nesprávne odpovede sa často líšia od správnej iba v detaile - napríklad sloveso je v inom čase, informácia
- v ponúkanej odpovedi nie je úplná, prípadne sa zhoduje len čiastočne.
- Pamätajte si, že ponúkané odpovede nie sú doslovnou citáciou z textu, ale sú parafrázované - objavujú sa v nich synonymá a ďalšie opisy.
- Nenechajte sa pomýliť ponukou veľmi podobne znejúcich možností. Len jedna možnosť presne zodpovedá a je tá správna.
- Najskôr vyradte možnosti, pri ktorých ste si istí, že sú nesprávne. Nakoniec zo zostávajúcich možností vyberte tú, ktorú považujete za správnu.

2 VOĽBA Z DVOCH MOŽNOSTÍ - PRAVDA/NEPRAVDA

- Pamätajte si, že otázky sú zvyčajne kladené v rovnakom poradí, v akom poradí sú v texte uvedené informácie, ku ktorým sa otázky vzťahujú.
- Pri rozhodovaní o pravdivosti alebo nepravdivosti výroku sa riadte výhradne informáciami z textu, a nie svojimi vedomosťami a skúsenosťami.
- Nezabúdajte, že výrok v otázke nebude mať rovnaké znenie ako vety v texte. Slová a slovné spojenia budú často parafrázované, nahradené inými tak, aby bol zmysel zachovaný. Všimajte si predovšetkým synonymá, antonymá a vety v zápore.

3 PRIRADOVANIE ODPOVEDÍ

- Tieto úlohy môžu mať viac podôb. Niekedy budete mať za úlohu priradiť podľa opisu rôzne osoby k daným textom či výroky k odsekom v texte. Inokedy riešenie úlohy obsahuje doplňovanie viet do označených voľných miest v texte.
- Je dôležité nezabudnúť, že v tomto type úloh je ponuka navýšená o možnosti, ktoré nevyužijete. Budete ich musieť vyradiť.
- Na záver si celý text znovu rýchlo prečítajte a uistite sa, že vaše odpovede dávajú zmysel.

Priradovanie osôb k textom alebo výrokov k odsekom

- Začnite čítaním opisov osôb alebo výrokov a podčiarknite v nich dôležité informácie. Potom to isté urobte aj s druhou časťou textu.
- Nerozhodujte sa unáhle len na základe jediného slova, ktoré sa zdá byť správnu odpoveďou. Nezabúdajte, že hľadaná informácia bude pravdepodobne parafrázovaná.

Doplňovanie viet do voľných miest v texte

- Pred priradovaním si text orientačne rýchlo prečítajte, aby ste si urobili obraz o jeho obsahu. Medzery v texte určené k doplneniu zatiaľ ignorujte. Až následne sa k nim pokúste nájsť zodpovedajúce vety a nimi medzery doplniť. Pomôžu vám slová, ktoré jednotlivým medzerám predchádzajú alebo po nich bezprostredne nasledujú.
- Zamerajte sa na slová, ktoré nejakým spôsobom odkazujú na predchádzajúcu, prípadne nasledujúcu vetu v texte. Napríklad zámeno môže odkazovať na osobu, ktorá je spomenutá v predchádzajúcej vete.

JAZYKOVÁ KOMPETENCIA (USE OF ENGLISH)

AKO POSTUPOVAŤ

- Skôr ako začnete čítať text, pozorne si prečítajte zadanie úlohy a príklad správnej odpovede, ktorý je pri každej úlohe uvedený. Pomôžu vám lepšie pochopiť, ako máte postupovať.
- Pokiaľ má text nadpis, prečítajte si ho, aby ste si vytvorili predstavu, o čom sa v článku píše.
- Pokiaľ sa vyžaduje doplňovanie do medzier v texte, prečítajte si najskôr celý text bez doplnených informácií a snažte sa pochopiť hlavnú myšlienku.

ČOHO SA VYVAROVAŤ

- Nesnažte sa porozumieť každému slovu. Pre splnenie úlohy to nie je potrebné. Pokúste sa neznáme slová odhadnúť (napr. z kontextu, gramatického tvaru, podobnosti s inými slovami alebo iným jazykom).
- Žiadnu otázku nenechávajte bez odpovede. Pokiaľ si nie ste istí, skúste odpoveď odhadnúť.
- Nevenujte priveľa času len jednej čiastočnej úlohe alebo otázke. Pamätajte si, že čas je striktno vymedzený a vy počas neho musíte vyriešiť a zodpovedať všetky úlohy.

1 UZAVRETÉ ÚLOHY S VÝBEROM ODPOVEDÍ

- Prečítajte si najskôr celý text, aby ste získali predstavu, o čom pojednáva. Medzerami sa v tejto chvíli nezaoberte.
- Tento typ úloh overuje vedomosti rôznych druhov slov. Úlohou je napríklad vytvoriť správne frázové sloveso, vybrať vhodný spojovací výraz alebo voliť medzi slovami s podobným významom.
- Pozorne si prečítajte všetky ponúkané možnosti, kým sa rozhodnete, ktorú si z nich vyberiete ako odpoveď.
- Pokiaľ sa rozhodnete pre správnu odpoveď, prečítajte si aj text pred a za medzerami. Môže vám napovedať, ktorý výraz je vhodný (zameriate sa napr. na spojovacie výrazy, zámená, prídavné mená alebo príslovia).
- Nezabúdajte, že vami zvolený výraz sa musí do vety hodiť po stránke gramatickej aj významovej.
- Keď úlohu dokončíte, vždy si text znovu prečítajte a presvedčte sa, že dáva zmysel.

2 DOPLŇOVANIE BEZ PONUKY ODPOVEDÍ

- Prečítajte si najskôr celý text, aby ste získali predstavu, o čom pojednáva. Medzerami sa v tejto chvíli nezaoberte.
- Tento typ úloh overuje vedomosti rôznych druhov slov. Úlohou je napríklad utvoriť správne frázové sloveso, doplniť vhodný spojovací výraz, člen, pomocné sloveso apod.
- Než sa rozhodnete pre správnu odpoveď, prečítajte si aj text pred a za medzerami. Napovie vám, ktorý výraz je vhodný.
- Nezabudnite, že vami zvolený výraz sa musí do vety hodiť po stránke gramatickej aj významovej.
- Keď úlohu dokončíte, vždy si text znovu prečítajte a presvedčte sa, že dáva zmysel.

3 ODVODZOVANIE SLOV

- Prečítajte si najskôr celý text, aby ste získali predstavu, o čom pojednáva. Medzerami sa v tejto chvíli nezaoberte.
- Dobre si premyslite, ako z daného slova vytvoriť nové tak, aby sa do vety hodilo z gramatického hľadiska – či ide o prídavné meno, príslovie apod. Zvážte tiež jeho význam, napr. či ide o slovo s pozitívnym alebo negatívnym významom.
- Majte na pamäti, že okrem doplnenia predpôň alebo prípon môže byť nutné urobiť v slove aj iné zmeny.
- Keď úlohu dokončíte, vždy si text znovu prečítajte a presvedčte sa, že dáva zmysel.

4 TRANSFORMÁCIA VIET

- Vždy si pozorne prečítajte prvú vetu a presvedčte sa, že dobre rozumiete jej významu. Druhá veta, vami doplnená, musí čo najpresnejšie zachovávať význam tej pôvodnej.
- Vetu, ktorú máte doplniť, si tiež prečítajte veľmi pozorne, pretože jej časti majú zásadný vplyv na to, akým spôsobom budete postupovať. Všimajte si všetky zmeny slovesných časov, či je sloveso v jednotnom alebo množnom čísle, či ide o zápor, otázku apod.
- Nezabúdajte, že počet doplňovaných slov je obmedzený. Vždy si doplnené slova spočítajte – ak ich máte priveľa, urobili ste niekde chybu. Skrátene tvary slovies (napr. don't) sa počítajú ako dve slová, výnimkou je tvar can't.

PÍ SOMNÝ PREJAV (WRITING)

V typickej skúškovvej úlohe na úrovni B1/B2 máte za úlohu napísať jeden alebo dva krátke slohové útvary. Môže to byť napríklad alebo článok, príbeh, recenzia, správa, esej, neformálny list alebo e-mail. Dĺžka textu závisí na type skúšky. Pri plnení tejto úlohy myslite na to, komu je text určený, a používajte zodpovedajúce jazykové prostriedky.

AKO POSTUPOVAŤ

- Uistite sa, aký slohový útvar máte napísať. Kým začnete písať, stručne si v bodoch poznačte charakteristické znaky daného útvaru.
- Prečítajte si pozorne všetky informácie, ktoré máte do textu zahrnúť. Zapište si aj užitočné výrazy, frázy a gramatické štruktúry, ktoré sa vám môžu hodiť.
- Pripravte si osnovu – aké informácie zahrniete do jednotlivých odsekov. Pokiaľ máte čas, poznačte si aj niekoľko kľúčových viet.
- Skontrolujte si, či ste do textu zahrnuli všetky požadované informácie.
- Používajte vhodné spojovacie výrazy, aby bol váš prejav zrozumiteľný a aby v ňom myšlienky na seba logicky nadväzovali.
- Dodržujte štýl písomného prejavu tak, aby zodpovedal požadovanému slohovému útvaru (napr. správne použitie formálnych alebo neformálnych výrazových prostriedkov).
- Skontrolujte si, že vaša práca obsahuje úvod, obsah a záver, či ste text usporiadali do odsekov a či ste dodržali predpísaný počet slov.
- Držte sa povoleného počtu slov. Je lepšie kontrolovať počet slov už v priebehu práce a text pritom skracovať alebo predlžovať, ako potom škrtať, keď je už text spolovice napísaný. Rozmyslite si počet slov, ktoré použijete v jednotlivých odsekoch už pri písaní konceptu.
- Nakoniec nezabudnite skontrolovať gramatiku a pravopis.

ČOHO SA VYVAROVAŤ

- Snažte sa vyhnúť opakovaniu rovnakých informácií, pripravovali by ste sa tak o čas. Opakovanie má vplyv aj na to, koľko slov vám potom zostane z celkového povoleného množstva.
- Snažte sa nepoužívať rovnaké frázy a výrazy viackrát. Uplatňujte bohatú slovnú zásobu a širokú škálu rečových prostriedkov.
- Nepoužívajte neúplné vety. Pre súdržnosť textu sú dôležité úplné a rozvinuté vety, vhodné spojovacie výrazy a rozvinuté súvetia.

ÚSTNY PREJAV (SPEAKING)

Príprava na ústnu časť skúšky vyžaduje dobré porozumenie zmyslu a účelu rozhovoru, ktorého sa máte zúčastniť.

AKO POSTUPOVAŤ

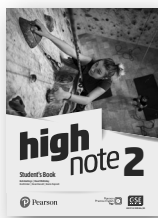
- Pozorne počúvajte otázky skúšajúceho. Niekedy sú tieto otázky uvedené vo vašom skúškovom zošite.
- Držte sa danej otázky a pri svojej odpovedi hovorte vždy k veci.
- Pokiaľ si nie ste istí, že ste otázke dobre porozumeli, požiadajte skúšajúceho o jej zopakovanie.

- Ak potrebujete viac času na rozmyslenie, požiadajte skúšajúceho o zopakovanie otázky. Potom ju po ňom zopakujte alebo parafrázujte. Pred zodpovedaním otázky môžete použiť aj výrazy, ktoré vám poskytnú viac času na rozmyslenie - napr. Let me think..., It's difficult to say...
- V úlohách, kde máte úlohu vyriešiť vo dvojici, myslite na to, že priestor pre vyjadrenie musíte mať obaja. Snažte sa, aby váš ústny prejav v rozhovore neprevládala, ale zároveň aby bol dostatočný pre posúdenie vašej jazykovej úrovne.
- Keď ste vyzvaní, aby ste spoločne s vaším partnerom pri skúške prediskutovali nejakú otázku, spolupracujte s ním a pýtajte sa na jeho názor. Snažte sa, aby váš rozhovor pôsobil prirodzene ako skutočná konverzácia.
- Skúšajúci musí dodržiavať časový limit pre jednotlivé časti skúšky. Pokiaľ vás preruší, je to preto, že hovoríte dlhšie, ako je už treba.
- Snažte sa svoj ústny prejav čo najviac rozvinúť, aby ste neskončili pred uplynutím časového limitu. Je lepšie, keď vás skúšajúci preruší, pretože hovoríte dlho, než keď už nemáte čo povedať.
- Pokiaľ si nemôžete spomenúť na nejaký výraz, nepodliehajte panike. Použite stratégie, ktoré vám pomôžu povedať to, čo máte na mysli (napr. použite slovo s podobným významom alebo vec popíšte).

ČOHO SA VYVAROVAŤ

- Vyhnite sa opakovaniu rovnakých fráz stále dokola. Ukážte, že máte bohatú slovnú zásobu a viete používať širokú škálu hovorových prostriedkov.
- Nesnažte sa naučiť naspamäť vety alebo odpovede na otázky, o ktorých si myslíte, že by vám ich skúšajúci mohol položiť. Hovorte a odpovedajte čo najprirodzenejšie.
- Pri skúške nežiadajte skúšajúceho, aby vám niečo vysvetľoval. Môže vám iba zopakovať otázku.

ODPORÚČANÉ UČEBNICE

High note

Učebnica pre ambiciózných študentov stredných škôl a gymnázií, koncipovaná ako komplexná príprava na jazykové skúšky

MyGrammarLab

Unikátny materiál na výučbu gramatiky - spojenie knihy, extra on-line cvičenia a mobilnej aplikácie

Gold Series

Učebnica pre gymnáziá vhodná pre prípravu na skúšky Cambridge English

Pearson English Readers

Zjednodušené čítanie na oživenie a doplnenie výučby angličtiny výuky angličtiny

Ventures Books je výhradný zástupca vydavateľstva Pearson ELT na Slovensku a zároveň distribútor ďalších významných svetových vydavateľstiev. V našom portfóliu nájdete kompletnú ponuku materiálov na výučbu angličtiny, učebnice, slovníky, zjednodušené čítanie, digitálne nástroje, testovanie znalostí.

www.venturesbooks.sk

Nakupujte na e-shope shop.venturesbooks.sk

